

Plenumvergadering

van

WOENSDAG 30 APRIL 2025

Namiddag

Séance plénière

du

MERCREDI 30 AVRIL 2025

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.15 uur en voorgezeten door de heer Peter De Roover, voorzitter.
La séance est ouverte à 14 h 15 et présidée par M. Peter De Roover, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kunt die terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Bart De Wever, David Clarinval.

Er kunnen mogelijk wat technische problemen met de geluidsinstallatie rijzen. Ik hoop dat die ons niet te veel zullen hinderen. Dat wil niet zeggen dat de interventies niet historisch geregistreerd hoeven te worden. Ik hoop alleen dat we de ongetwijfeld boeiende betogen zullen kunnen verstaan.

01 Agenda

01 Ordre du jour

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 29 april 2025 hebt u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.
Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 29 avril 2025, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)
Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Bijgevolg is de agenda aangenomen.
En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Geheime stemming

Scrutin secret

02 Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen – Benoeming van plaatsvervangende leden

02 Conseil central de surveillance pénitentiaire – Nomination de membres suppléants

Aan de orde is de geheime stemming met het oog op de benoeming van plaatsvervangende leden van de Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen (CTRG).
L'ordre du jour appelle le scrutin secret en vue de la nomination de membres suppléants du Conseil central de surveillance pénitentiaire (CCSP).

De effectieve leden van de CTRG werden reeds benoemd tijdens de plenaire vergadering van 18 april 2024. Les membres effectifs du CCSP ont déjà été nommés au cours de la séance plénière du 18 avril 2024.

De CTRG bestaat uit twaalf effectieve leden en twaalf plaatsvervangende leden die door de Kamer worden benoemd met een tweederdemeerderheid van de uitgebrachte stemmen.

Le CCSP de surveillance pénitentiaire est composé de douze membres effectifs et de douze membres suppléants qui sont nommés par la Chambre à la majorité des deux tiers des voix émises.

De CTRG telt onder haar effectieve en plaatsvervangende leden ten minste:

- twee Nederlandstaligen en twee Franstaligen die houder zijn van een diploma master in de rechten, van wie minstens één Nederlandstalige en één Franstalige magistraat van de zetel;
- één Nederlandstalige en één Franstalige arts.

Le CCSP de surveillance compte parmi ses membres effectifs et ses membres suppléants au moins:

- deux francophones et deux néerlandophones titulaires d'un diplôme de master en droit, parmi lesquels au moins un magistrat du siège néerlandophone et un magistrat du siège francophone;
- un médecin francophone et un médecin néerlandophone.

Aangezien de mandaten van de heer Bart De Temmerman (Nederlandstalige magistraat van de zetel) en van mevrouw Fiorella Brusco (Franstalige arts) en van hun respectieve plaatsvervangers niet openvallen, dient de Kamer over te gaan tot de hernieuwing van de mandaten van slechts vijf Nederlandstalige leden (van wie ten minste één houder van een diploma master in de rechten en één arts) en vijf Franstalige plaatsvervangende leden (van wie ten minste twee houders van een diploma master in de rechten, van wie één magistraat van de zetel).

Vu que les mandats de M. Bart De Temmerman (magistrat néerlandophone du siège) et de Mme Fiorella Brusco (médecin francophone) et de leurs suppléants respectifs ne sont pas vacants, la Chambre ne doit procéder au renouvellement des mandats que de cinq membres suppléants néerlandophones (dont au moins un titulaire d'un diplôme de master en droit et un médecin) et cinq membres suppléants francophones (dont au moins deux titulaires d'un diplôme de master en droit, dont un magistrat du siège).

De kandidaturen werden aangekondigd tijdens de plenaire vergaderingen van respectievelijk 9 november 2023, 11 januari 2024, 29 februari 2024 en 3 oktober 2024.

Les candidatures ont été annoncées au cours des séances plénières respectives des 9 novembre 2023, 11 janvier 2024, 29 février 2024 et 3 octobre 2024.

De commissie voor Justitie heeft de kandidaten op 25 maart en 8 april 2025 gehoord.

La commission de la Justice a entendu les candidats les 25 mars et 8 avril 2025.

De rapporteur heeft verslag uitgebracht over die hoorzittingen tijdens de Conferentie van voorzitters van 23 april 2025.

Le rapporteur a fait rapport de ces auditions lors de la Conférence des présidents du 23 avril 2025.

Gelet op het tekort aan kandidaten om alle mandaten in te vullen zal, overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 23 januari 2025, na deze benoemingsprocedure een nieuwe oproep tot kandidaten in het *Belgisch Staatsblad* worden bekendgemaakt voor de nog openstaande mandaten van plaatsvervangend lid.

Vu le manque de candidats pour remplir tous les mandats, et conformément à la décision de la séance plénière du 23 janvier 2025, un nouvel appel à candidats sera publié au *Moniteur belge* pour les mandats de membre suppléant encore vacants après cette procédure de nomination.

Het stuk met de naam van de kandidaten werd rondgedeeld. **(868/1)**

Le document portant le nom des candidats vous a été distribué. **(868/1)**

Tijdens de Conferentie van voorzitters van 23 april 2025 werd een modellijst per taalgroep voorgesteld.

Au cours de la Conférence des présidents du 23 avril 2025, une liste modèle par groupe linguistique a été proposée.

De stembiljetten omvatten twee luiken per taalgroep:

- enerzijds een modellijst. Boven die modellijst staat één stemvakje;
- anderzijds de naam van de kandidaten die per effectief lid in aanmerking komen. Naast elke kandidaat staat een stemvakje.
Les bulletins de vote comportent deux volets par groupe linguistique:
- d'une part, une liste modèle. Cette liste modèle comporte une case de tête;
- d'autre part, le nom des candidats qui entrent en considération par membre effectif. Chaque nom de candidat est doté d'une case de vote.

De leden die het eens zijn met de modellijst dienen een kruisje in het stemvakje boven de modellijst te plaatsen. Les membres qui se rallient à la liste modèle sont priés de tracer une croix dans la case de tête de la liste modèle.

Zij die daarentegen de modellijst niet wensen goed te keuren, kunnen een kruisje in het vakje tegenover de naam van vijf Nederlandstalige plaatsvervangende leden en drie Franstalige plaatsvervangende leden plaatsen.
Les membres qui n'approuvent pas la liste modèle peuvent tracer une croix dans la case figurant en regard du nom de cinq membres suppléants néerlandophones et trois membres suppléants francophones.

Zijn ongeldig de stembiljetten waarop meer dan één stem per effectief lid zijn uitgebracht.
Les bulletins de vote sur lesquels plus d'une voix est émise par membre effectif sont nuls.

Stembiljetten zijn eveneens ongeldig wanneer via beide luiken stemmen worden uitgebracht.
Les bulletins de vote sont également nuls si des voix sont émises sur les deux volets.

De stembiljetten zullen worden uitgedeeld in zaal 3 waar u uw stem kunt uitbrengen vanaf nu tot 16.30 uur.
Les bulletins de vote seront distribués en salle 3, où vous pouvez émettre votre vote à partir de maintenant jusqu'à 16h30.

Daar de stemming geheim is, mogen de stembiljetten niet worden ondertekend.
Le scrutin étant secret, les bulletins ne peuvent être signés.

Ik herinner eraan dat enkel de leden de stembiljetten in ontvangst kunnen nemen, ze ter plaatse dienen in te vullen en in de stembus deponeren.
Je rappelle que seuls les membres peuvent recevoir les bulletins de vote, ceux-ci doivent être remplis sur place et déposés dans l'urne.

Zodra de geheime stemming gesloten is, stel ik u voor dat de stembiljetten geteld worden in zaal 3, in aanwezigheid van de stemopnemers.
Dès que le scrutin secret est clos, je vous propose de procéder au dépouillement dans la salle 3, en présence des scrutateurs.

Ik stel u voor om voor de stemopneming de jongste twee leden aan te wijzen, de heren Ismaël Nuino en Jeroen Bergers.
Je vous propose de désigner les deux membres les plus jeunes pour dépouiller les scrutins, MM. Ismaël Nuino et Jeroen Bergers.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Mondelinge vragen

Questions orales

03 Samengevoegde vragen van

- Alexia Bertrand aan Bart De Wever (eerste minister) over "De eerste begroting van de arizonaregering" (56000655P)
- Axel Ronse aan Bart De Wever (eerste minister) over "De ratingbureaus en de financiële situatie van ons land" (56000662P)
- François De Smet aan Bart De Wever (eerste minister) over "De ontsporing van het begrotingstraject voor 2025" (56000667P)
- Wouter Vermeersch aan Bart De Wever (eerste minister) over "De begroting van de regering-De Wever, de rating van Standard & Poor's (S&P) en de kritiek van econoom Gert Peersman" (56000668P)

03 Questions jointes de

- Alexia Bertrand à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le premier budget de l'Arizona" (56000655P)
- Axel Ronse à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les agences de notation et la situation financière de notre pays" (56000662P)
- François De Smet à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le dérapage de la trajectoire budgétaire pour 2025" (56000667P)
- Wouter Vermeersch à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le budget du gouvernement De Wever, la note de Standard & Poor's (S&P) et les critiques de l'économiste Gert Peersman" (56000668P)

03.01 **Alexia Bertrand** (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, het is moedig dat u hier bent. Ik apprecieer dat u komt antwoorden. Ik moet immers bekennen dat het anders zou zijn geweest indien ik mijn vraag had willen stellen aan uw collega-minister van Begroting. Ik was verrast dat hij niet aanwezig is. Hij vertoont na twaalf weken al vluchtgedrag. Hij is liever in Spanje op een congres van de Europese Volkspartij. U bent echter aanwezig.

Ik weet al wat u zult antwoorden. U zult antwoorden dat de begrotingssituatie onze fout is, dat ze de schuld van Vivaldi is en zelfs dat ze een persoonlijke fout is. Ikzelf zou de put hebben gecreëerd. Dat is straf. Dat verhaal kunnen we ondertussen. De heer Ronse zal daar straks nog een laag boven op leggen en een heel verhaal vertellen. Ik kijk ernaar uit.

Laten we echter terugkeren naar de feiten. Onder de vorige regering was het federaal tekort in 2024 2,8 %. De huidige regering, uw regering en uw begroting voor 2025 vertonen een federaal tekort van 4 %. Wauw. Voor de hele overheid – het cijfer waarnaar Europa kijkt – zal het tekort boven 5 % uitkomen. Ik heb dat berekend voor alle entiteiten samen. Het zal boven 5 % liggen.

Had u in uw paasakkoord nog een extra inspanning gedaan en moedige maatregelen getroffen, dan had ik vandaag misschien iets anders aangegeven. Dan had ik een ander discours gehouden. U hebt in het paasakkoord echter niets gedaan en geen enkele financieringsbron gevonden. Uw bron is nul. U geeft een blanco cheque aan Defensie. Die cheque is ongedekt en leidt tot een rampzalige situatie voor de begroting.

Ik heb dus maar één vraag. Wanneer zult u de begroting echt op orde zetten?

03.02 **Axel Ronse** (N-VA): Collega's, ik sta hier met een wat ongemakkelijk gevoel. We hebben vandaag een wereldrecord in ontvangst mogen nemen: het wereldrecord belastingen heffen op mensen die werken. Dat melden *De Standaard* en *De Tijd*. Als een werkgever 100 euro betaalt, dan roomt de overheid daar meer dan 52 euro van af. Geen enkel land ter wereld is gulziger.

Ik sta hier met een beetje schroom, want eigenlijk, mevrouw Bertrand, komt dat wereldrecord er niet door ons, maar het is geheel de verdienste van u en van uw partij. Toen we de sleutels van dit land kregen, hadden we kunnen denken dat, als een overheid zo gulzig is, alles perfect zou lopen, met voldoende geld voor gevangenissen en voor defensie, een stevig veiligheidsapparaat... Wat hebben we echter gezien? Alles is ondergefinancierd.

Men zou denken dat wij geen schulden hebben. We hebben een tabel gemaakt en als we het beleid, mevrouw Bertrand en collega's van de Open Vld, gewoon voortzetten, dan gaan we richting – hou u vast – 43 miljard euro minder ontvangsten dan uitgaven. Dat is gigantisch veel.

Er is echter een heel gereputeerd ratingbureau, Standard & Poor's, dat zei dat het een lichtpunt heeft gezien, meer bepaald Arizona. Het lichtpunt wordt belichaamd door eerste minister De Wever. Dat lichtpunt voorziet

maatregelen die dit land nooit gekend heeft: de beperking van de werkloosheidsuitkeringen in de tijd, het betaalbaar houden van de pensioenen, mensen die langdurig ziek zijn en nog kunnen werken eindelijk aan het werk krijgen en helpen. Standard & Poor's zei dat, als dat kan worden gerealiseerd en als de regering koers houdt, het perspectief positief zal zijn. Als ze natuurlijk doet wat zovelen ooit in ons land gedaan hebben, dan zal het negatief zijn.

Mijn vraag is dus eenvoudig, mijnheer de eerste minister. Zult u koers houden?

03.03 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, quand on y pense, c'est extraordinaire. Vous voilà en place depuis bientôt trois mois. Depuis lors, votre majorité et vous n'avez apporté aucune grande réforme à voter, à part peut-être l'extension des heures de travail étudiant. Malgré cette absence de réforme, vous êtes déjà accueilli, et cueilli, par une agence de notation qui abaisse notre perspective de stable à négative. Voilà de quoi mettre en confiance!

Sans doute, cette agence de notation, comme nous, a vu votre projet de budget 2025, a vu que vous projetiez un déficit à 25,5 milliards, c'est-à-dire 4 % du PIB en 2025, et que les perspectives ne sont pas plus réjouissantes à l'horizon 2029, puisqu'on se dirigerait vers 3,7 %. Dans les deux cas, ce n'est pas du tout ce que vous aviez projeté ni promis.

Alors, c'est de bonne guerre, vous allez nous rappeler que vous avez hérité d'une situation catastrophique. C'est vrai. Vous allez sans doute aussi rappeler que le contexte international, géopolitique, militaire et économique s'est fortement dégradé. C'est vrai aussi.

Mais vous avez déjà votre part de responsabilité dans la situation financière. D'abord parce que vous avez mis huit mois à former un gouvernement. Si vous ne pouvez produire des effets qu'à partir de la moitié de 2025, c'est parce que vous avez pris huit mois pour vous mettre d'accord avec vos partenaires de majorité et les présidents de partis, ce qui constitue une longueur inégale. Vous avez perdu du temps. C'est en partie votre faute, car vous animiez ces réunions.

Mais il y a autre chose, à savoir les mirages idéologiques propres à l'Arizona. J'en citerai un seul: les fameux effets retour. Pensez-vous toujours que vous allez produire pour huit milliards d'effets retour pour 2029? Aucun économiste sérieux de ce pays, au Nord comme au Sud, ne dit que c'est possible, parce qu'il y a un différentiel de 400 000 emplois – notamment selon les autorités bancaires – entre vos projections et la réalité probable.

Pourquoi continuer à nous vendre une trajectoire budgétaire bâtie sur du sable? Où emmenez-vous ce pays, à part dans le mur? Y a-t-il, oui ou non, un cap budgétaire réel dans ce pays?

03.04 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de premier, de analyses over het parcours van u en uw regering zijn vernietigend, niet alleen bij de verzamelde oppositie in dit Parlement, maar bij iedereen die de cijfers van uw regering grondig heeft doorgenomen.

Ik citeer een aantal krantenkoppen van de afgelopen dagen: "De grote sanering van De Wever staat na drie maanden al stevig op de helling." Of nog: "Het begrotingstekort blijft stijgen. Premier De Wever haalt de beloofde 3 % niet en ratingbureaus slaan alarm." "De regering rekent zich rijk. Ze gaat bedrogen uitkomen." "De Wevers' begrotingsbelofte botst op de realiteit." "Dit is niet de grote hervormingsregering, dit is een doorsneeregering."

Mijnheer de premier, u beloofde de Vlaamse kiezer het tekort onder controle te brengen, orde op zaken te stellen en het rotten te stoppen. De realiteit is dat het tekort de komende jaren nog verder oploopt, zelfs als we rekening houden met uw veel te optimistische berekeningen. U geeft massaal extra geld uit en rekent daarvoor op toevalstreffers en eenmalige meevallers, maar de structurele financiering ontbreekt en wordt gemakkelijkschalve gewoon doorgeschoven. Dat noemt men dan een hervormingsregering. We zien geen strategisch plan, wel improvisatie, een verkoop van staatseigendommen uit de losse pols. Dan zwijgen we nog over de sociale factuur die straks wordt gepresenteerd om de gaten te dichten die deze coalitie zelf heeft gemaakt.

Mijn vraag is heel eenvoudig, mijnheer de premier. Als u echt het begrotingsroer wil omgooien, waar zijn dan de moedige keuzes? Waar is het grote plan dat wel zal werken?

03.05 Bart De Wever, premier ministre: Chers collègues, il ne s'agit évidemment pas d'un problème nouveau mais bien d'un problème structurel qui a longtemps été balayé sous le tapis. C'est malheureusement l'héritage avec lequel ce gouvernement doit composer.

Le déficit de l'entité 1 atteindra cette année 25,5 milliards d'euros, soit environ 4 % du PIB. À politique inchangée, sans les mesures prises par l'Arizona, ce déficit pourrait grimper d'ici à 2029 à quelque 45 milliards d'euros, soit plus de 6 % du PIB, selon les estimations de nos institutions publiques.

Le Fonds monétaire international (FMI) dresse un tableau encore plus sombre: aucun autre pays occidental avec un niveau d'endettement comparable ne connaît une détérioration structurelle aussi dramatique de son budget sans mesures correctives.

Dat is dus het startpunt waarmee we aan de slag moeten gaan. Die erfenis is inderdaad zo rampzalig dat de kredietwaardigheid van ons land onvermijdelijk aangetast is. Het is dan ook ironisch, mevrouw Bertrand, dat u verwijst naar entiteit II, want daar is het vooral de Brusselse regio die nog bijdraagt tot het rotten en daar is uw partij al jarenlang verantwoordelijk voor de begroting, met alle gevolgen van dien.

Eén ding is glashelder: we kunnen het beleid – hopelijk ook in Brussel, maar zeker hier op het federale niveau – niet ongewijzigd laten. Er moet aan het roer worden gedraaid. We nemen dus maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de explosie van dat begrotingstekort wordt gestopt. Dat is een oefening die niet in de ijle lucht gebeurt. Er zijn immers internationale verplichtingen bijgekomen inzake defensie – die hadden we eigenlijk al, maar we vervulden ze niet en zullen dat nu wel moeten doen – en binnenlandse veiligheid – wat we absoluut willen doen. Dit wordt dus, zoals ik zei in de dag en nacht waarin we een 40-tal uur hebben gedebatteerd, geen wandeling door het park.

Ik zal het nu hebben over de kritiek van mevrouw Bertrand op de opbrengst van onze maatregelen. Ik heb gelezen – een andere spreker heeft dat ook aangehaald – dat de heer Peersman wordt ingeroepen als gezagsargument. Hij zegt dat het opbrengstbedrag van de regering per extra gecreëerde job mogelijk een overschatting is. Ik heb in dit Parlement al bij herhaling gezegd dat we inderdaad nauwgezet die terugverdieneffecten zullen moeten monitoren en eventuele overschattingen zullen moeten dichten. Ik wil er wel op wijzen dat de vorige regering uitging van nog meer opbrengsten per extra job dan deze regering. In die regering was een van de vraagstellers van vandaag zelf minister van Begroting. Ik begrijp dus dat er gezagsargumenten van professoren moeten worden ingeroepen omdat het uzelf aan gezag en geloofwaardigheid ontbreekt.

Ik lees die interviews van professor Peersman trouwens altijd met grote belangstelling, maar ik ben het niet altijd eens met de oplossingen die hij voorstelt, zeker niet als hij zegt dat we extra belastingen moeten heffen om de begrotingsput te dichten. Het overheidsbeslag in dit land – zoals ook aangehaald door de heer Ronse – staat immers al op recordhoogte. Ik weet dat het overheidsbeslag onder de vorige regering nog aanzienlijk is gestegen, maar het is niet mijn ambitie om op die weg verder te gaan. Integendeel, het is de ambitie van Arizona om het overheidsbeslag globaal te doen dalen.

Ik kom nu bij de opmerkingen over onze kredietwaardigheid en het rapport van Standard & Poor's. Ik vind dat eigenlijk heel interessant, zeker als men het volledig leest. Ik citeer: "Het akkoord over de begroting van 2025 brengt politieke duidelijkheid en signaleert meer budgettaire voorzichtigheid." Dat is dus toch goed nieuws? De maatregelen die we nemen, worden door de ratingbureaus namelijk positief geëvalueerd. Het is al heel lang geleden dat we dat nog eens hebben gelezen. Onder de vorige regering hebben we dat immers nooit gelezen.

Er komt wel nog een belangrijke waarschuwing bij: "De uitvoering van de begroting wordt geconfronteerd met obstakels, waaronder sociaal protest tegen de verlaging van de uitgaven. Daarom is het mogelijk dat de sanering trager verloopt dan gepland." Met andere woorden, de belangrijkste bedenking van dat ratingbureau richt zich niet op de maatregelen van de regering; de belangrijkste vrees is dat de maatregelen niet snel genoeg zullen kunnen worden uitgerold vanwege protest. Ik hoop dus dat degenen die protesteren goed hebben geluisterd naar de oppositie, die gezegd heeft dat het eigenlijk allemaal niets voorstelt. Dan moet men er ook niet tegen protesteren. Ofwel is het een sociale catastrofe, ofwel stelt het niets voor. Van twee zaken één.

Ik moet de internationale markten geruststellen en tracht dat bij dezen ook te doen. We zijn vastberaden om koers te houden. De regering moet de maatregelen uit het regeerakkoord resoluut uitvoeren. We moeten doen wat nodig is om het tij te keren, het saldo te stabiliseren en vooral de begroting op lange termijn structureel gezond te maken. Ik heb het al vaak gezegd en ik zeg het nog eens: er is geen alternatief. Sociaal protest zullen we altijd met empathie benaderen, maar het mag ons er niet van weerhouden te doen wat nodig is om de welvaart van onze burgers veilig te stellen.

03.06 Alexia Bertrand (Open Vld): Mijnheer de premier, de begroting zou dé prioriteit van deze regering zijn. Vandaag hoor ik echter dat de sanering veel trager zal gaan. U verwijst naar Standard & Poor's, die een negatief vooruitzicht hebben gegeven, terwijl ze uw begroting voor 2025 nog niet eens hadden gezien. Dat wisten ze zelfs niet! Een extra tekort van 8,5 miljard euro!

Wat zien we in die begroting voor 2025, mijnheer Ronse? De lasten op arbeid stijgen. Dat is normaal, want de lasten zullen pas tegen het einde van de legislatuur dalen, als ze al ooit dalen. Dat vind ik fenomenaal, mijnheer Ronse! Een extra put van 8,5 miljard op twaalf weken tijd. Uw meerwaardebelasting trekt blijkbaar zelfs op niks en daar willen we ook niks van. Die lijkt nergens op. Volgens de Inspectie van Financiën zult u de extra opbrengsten zelfs niet halen. Dat is fenomenaal!

03.07 Axel Ronse (N-VA): Mevrouw Bertrand, ik ben een grote fan van u aan het worden. U hebt hier net geschiedenis geschreven, want ik heb nog nooit iemand in het halfroond zichzelf zo hard horen bekritisseren als u uzelf net deed. U hebt het hier over uw eigen begroting, want als we niets doen en het plan-Bertrand-Van Quickenborne blijven volgen, gaan we recht naar de bodem van de zee.

Wij zullen in de eerste plaats uw wereldrecord stopzetten. Wie werkt, moet netto meer verdienen. De overheid moet daar minder van vreten.

Ten tweede, te veel mensen die vandaag kunnen werken, zijn niet aan het werk. We zullen hen allemaal aan het werk krijgen door de werkloosheidsuitkering te beperken in de tijd en door de gelijkgestelde periodes voor pensioenen te hervormen.

Mevrouw Bertrand, hier is een hervormingstrein opgestart, die u nog nooit gezien zult hebben en die met een zeer grote snelheid door het Parlement zal razen. U kunt alleszins op ons rekenen: werken zal lonend worden.

03.08 François De Smet (DéFI): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Moi, je crois que les temps sont durs. Et les citoyens le savent. Ils ne sont pas inconscients. Ils ne sont pas idiots. Ils pourraient être sensibles à des accents plus churchilliens que vous pourriez essayer de donner, puisque, en plus, vous êtes historien. Ils peuvent entendre que les temps vont être durs et qu'il faut se mobiliser. Mais ce n'est pas le choix que vous faites.

Des milliers de gens sont inquiets pour leur travail, pour leur pension, à cause des réformes que vous faites. Je ne suis pas à 100 % convaincu que venir leur expliquer, comme vous venez de le faire, que ce serait gentil de ne pas protester dans les rues, parce que Standard & Poor's préférerait que ce ne soit pas le cas, soit la meilleure manière d'inviter nos concitoyens à consentir les efforts nécessaires. Il va falloir, à mon avis, trouver une autre manière d'obtenir l'assentiment de la population, si vous voulez éviter un bain de sang social.

03.09 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de eerste minister, we staan aan de vooravond van 1 mei. Terwijl de vakbonden elk draagvlak bij de bevolking verliezen door de zoveelste staking, willen wij van het Vlaams Belang het hebben over de hardwerkende Vlamingen. Die Vlamingen betalen al de hoogste belastingen, werken meer uren dan de gemiddelde Europeaan en behalen vandaag al een werkzaamheidsgraad van 80 %, ruim voldoende om onze pensioenen te betalen zonder extra belastingen of langer te werken.

Toch maant de regering de Vlamingen aan om nog langer te werken voor minder pensioen en dat om de putten van Wallonië en Brussel te vullen. Dat is niet hervormen, dat is straffen. Vroeger kon de N-VA de schuld steken op Verhofstadt, Di Rupo, of De Croo. Vandaag komt het van Bart De Wever zelf, de man die een sanering beloofde. Die sanering betekent nu evenwel het bijkomend belasten en uitmelken van de Vlamingen. Dat is geen beleid, dat is verraad aan de Vlamingen.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Quickenborne, daarnet werd uw naam genoemd, maar ik heb geen persoonlijk feit vastgesteld, want het gebeurde naar aanleiding van de vraag van uw fractievoorzitster, die zowel een vraag heeft kunnen stellen als een repliek heeft kunnen geven. (*Protest van de heer Van Quickenborne*)

Het aantal keren dat ik collega Bouchez geen recht van antwoord, geen persoonlijk feit, heb toegekend, ligt hoger dan in uw geval.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Vraag van Phaedra Van Keymolen aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het gesprek met president Macron over de kerncentrales" (56000669P)

04 Question de Phaedra Van Keymolen à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le dialogue avec le président Macron sur les centrales nucléaires" (56000669P)

04.01 **Phaedra Van Keymolen** (cd&v): Mijnheer de premier, gisteren liet u via Facebook weten dat u even heen en weer naar Parijs bent geweest, want er viel heel wat te bespreken. Waarover het precies ging, vernamen we nadien in *De Tijd*.

Collega's, binnenkort stemmen we hier in dit halfroond over de herziening van de kernuitstap. Het is een belangrijk dossier om onze energiebevoorrading veilig te stellen en om de energiefactuur voor onze gezinnen en onze bedrijven betaalbaar te houden. Mijn partij heeft daar altijd mee voor geijverd, maar dat weet u. De vraag blijft wie er in de toekomst zal instaan voor de uitbating van onze kerncentrales.

Stoort het, mijnheer Van Quickenborne, als ik even doorga?

(*Applaus*)

Mijnheer de premier, u trekt met deze regering volop de nucleaire kaart. U spreekt zelfs van een nucleair reveil. We begrijpen dat u daarvoor ook overleg pleegt met onze buurlanden en uiteraard met president Macron. Dat is logisch, want energie stopt niet aan onze landsgrenzen. We konden lezen dat het Franse staatsbedrijf EDF straks een rol zou kunnen spelen bij de uitbating van onze kerncentrales. Tegelijk weten we dat EDF zelf met grote uitdagingen kampt bij de eigen nucleaire projecten, zoals trage vooruitgang en oplopende kosten.

Premier, wordt dat nucleair reveil er straks eentje met een stevig Frans tintje? Ik herinner me nog goed hoe uw partij destijds tijdens de debatten over de nucleaire rente luid en duidelijk stelde dat er al genoeg Belgische euro's naar Parijs vloeiden. Hebt u nu het geweer van schouder veranderd?

U postte terecht een leuke foto op Facebook. Mogen we in dit halfroond evenwel ook vernemen wat er precies besproken is over onze kernenergie tijdens uw overleg met president Macron?

04.02 Eerste minister **Bart De Wever**: Mevrouw Van Keymolen, ik zal deze keer niet schetsen in welke toestand de vorige regering ons energielandschap heeft achtergelaten, hoe ze met kernenergie is omgesprongen en welke keuzes er nu nog mogelijk zijn. Ik zal vriendelijk zijn en het daar niet over hebben.

Ik heb het daar gisteren wel over gehad met de Franse president. Dat leek mij ook onvermijdelijk, gezien de context die ik zonet schetste. Dat was echter maar een van de thema's die op de agenda stonden, naast de geopolitieke context, Oekraïne, het Midden-Oosten, importheffingen, EU-competitiviteit en een aantal belangrijke bilaterale dossiers, waarvan het CaMo-project van Defensie niet het minste was.

Het ging dus ook over energie, waar ik vooral de ambities van ons regeerakkoord heb toegelicht en gezegd dat er een nieuwe regering is die de bladzijde heeft omgeslagen en aansluit bij de ambitie van een nucleaire renaissance. Ik heb hem meegedeeld dat herziening van de wet op de kernuitstap in tweede lezing in de commissie werd goedgekeurd en binnenkort naar de plenaire vergadering zal komen. Macron was daar heel blij mee en vindt dat de juiste keuze. Een mix van hernieuwbare energie en kernenergie is volgens hem de weg die we moeten bewandelen en dat is ook de weg die deze regering wil bewandelen.

We hebben al beslist om een maximale verlenging van de bestaande capaciteit proberen te realiseren op langere termijn en eventueel ook nieuwe capaciteit dankzij de SMR30-technologie. Er zijn veel samenwerkingen en synergiën mogelijk. Ik denk dat het voorbarig is te zeggen hoe, met wie, wat en waar. Het zou commercieel onvoorzichtig zijn om daarop in te gaan, dus dat zal ik niet doen.

Dat wij op het vlak van strategie heel sterk aansluiten bij de Franse strategie is een evidentie. Dat synergie en samenwerking daar mogelijk zijn, is een evidentie. Dat hoeft voor ons geen verliesverhaal te worden. We kunnen dat omturnen naar een win-winverhaal, net zoals we dat voor defensie dringend moeten proberen te doen.

Het was een open en heel constructief gesprek. De minister van Energie is heel gemotiveerd om daarop door te gaan en we zullen op tijd en stond rapporteren aan dit Parlement.

04.03 Phaedra Van Keymolen (cd&v): Mijnheer de eerste minister, ik dank u voor uw antwoorden.

Een stabiele en zekere energiebevoorrading is cruciaal voor ons land. We hebben de voorbije dagen in de landen in onze buurt kunnen zien welke ontwrichtende effecten een black-out kan hebben.

Vergeet ook niet dat ons land beschikt over een sterke nucleaire kennis en een brede technologische basis. We hebben Belgische bedrijven en instellingen die vandaag ook al een sleutelrol spelen. Het is dan ook belangrijk dat we bij toekomstige beslissingen over onze energiestrategie ook in overleg treden met onze eigen partners, zodat ook zij de vruchten kunnen plukken van het nucleaire reveil die u zo hevig bepleit.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 Samengevoegde vragen van

- **Anja Vanrobaeys aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De arbeidsomstandigheden van poetshulpen" (56000656P)**
- **Sophie Thémont aan David Clarinval (VEM Werk, Economie en Landbouw) over "De arbeidsvoorwaarden in de dienstenchequesector" (56000670P)**

05 Questions jointes de

- **Anja Vanrobaeys à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "Les conditions de travail des aides-ménagères" (56000656P)**
- **Sophie Thémont à David Clarinval (VPM Emploi, Économie et Agriculture) sur "Les conditions de travail dans le secteur des titres-services" (56000670P)**

05.01 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, beeldt u zich eens in dat u poetshulp bent en zwanger bent van uw eerste kindje. U moet elke dag poetsen met gevaarlijke chemische schoonmaakproducten, op verhoogjes klimmen, op trappen werken, kortom, zwaar werk doen. Dat is niet alleen gevaarlijk voor uzelf, maar ook voor uw kindje.

Dat zou niet mogen, maar het is wel de realiteit. Dat blijkt nog eens zwart op wit uit het jongste inspectierapport van het Toezicht op het Welzijn op het Werk over de dienstenchequesector. Het is nu al de derde inspectiecampagne op rij, maar er is geen enkele verbetering. Integendeel, er is achteruitgang, met alle gevolgen van dien. Een op tien poetshulpen valt meer dan een jaar uit.

Wat is dan de reactie van de dienstenchequesector? Die staat erbij, kijkt ernaar en ontkent het zelfs. Terwijl de subsidies wel worden opgetrokken en er geld aan de aandeelhouders wordt uitgedeeld, verandert er niks aan de arbeidsomstandigheden van poetshulpen. Niks, nada, nougatbollen!

Laat het duidelijk zijn: het geld is er. In een Vlaams auditrapport staat dat er 33 miljoen euro winst werd geboekt in 2023, waarvan er meer dan 25 miljoen euro werd uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Mijnheer de minister, voor Vooruit is dat onaanvaardbaar, want poetshulpen zijn van onschatbare waarde voor onze gezinnen, onze ouderen en onze bedrijven en toch wordt er elke dag gespeeld met hun gezondheid en hun veiligheid. Voor ons is de maat vol.

Mijnheer de minister, ik heb eigenlijk maar één vraag voor u. Hoe zult u de gezondheid en de veiligheid van onze poetshulpen beschermen?

05.02 Sophie Thémont (PS): Monsieur le ministre, je vais vous parler de Jessica, travailleuse de titres-services, 46 ans. Elle travaille à temps partiel. Elle aurait aimé travailler à temps plein. Malheureusement, on ne lui a pas donné la chance de pouvoir le faire. Elle ne gagne pas un salaire de folie. Elle gagne plutôt un très petit salaire. Elle est seule avec deux enfants et il lui est difficile de boucler les fins de mois. Elle commence aussi à avoir mal aux poignets, aux articulations. Vous savez, ces petites maladies assez courantes chez les aides ménagères. Et parfois, elle se dit: "Je vais pouvoir y penser. Je vais pouvoir prendre ma pension."

Mais avec vos mesures, monsieur le ministre, elle ne peut plus y penser. Elle devra travailler plus longtemps; et si elle n'y arrive pas, elle subira votre malus. C'est une travailleuse qui n'est pas très riche. Appelons un chat un chat, c'est ce qu'on appelle les travailleurs pauvres. Aujourd'hui, elle ne voit pas l'avenir s'éclaircir. Au contraire, elle a peur. Peur de perdre son emploi, peur de voir sa pension diminuer et peur d'être malade.

Si elle perd son job après 55 ans, elle n'aura pas droit non plus à une exception à la limitation du chômage. Elle n'aura pas assez d'années de carrière avec son temps partiel, comme d'ailleurs les travailleuses de chez Cora qui ont 39 années de carrière à quatre cinquièmes. Elle pourrait se retrouver au CPAS à 60 ans. Franchement, elle est vraiment super sexy, cette récompense pour le travail.

Ce n'est pas tout! Ces travailleuses à temps partiel, leurs salaires sont tellement bas qu'elles ont parfois un petit complément de chômage. Vont-elles aussi perdre ce petit complément indispensable pour survivre, monsieur le ministre? Oui ou non, les compléments de chômage vont-ils être concernés par la limitation dans le temps? Dites-nous clairement jusqu'où vous allez brutaliser les femmes avec vos mesures!

05.03 Minister David Clarinval: Mijnheer de voorzitter, collega's, de sector van de dienstencheques is een zeer belangrijke sector voor de economie van ons land. De werknemers en werknemers ervan dragen dagelijks bij aan de verbetering van de levenskwaliteit van veel gezinnen.

Zij zijn echter actief in een sector die soms gekenmerkt wordt door moeilijke arbeidsomstandigheden. Bovendien maakt het feit dat het werk thuis bij de gebruiker wordt uitgevoerd, toezicht of controle door de werkgever of de Arbeidsinspectie moeilijker.

Ik heb kennisgenomen van de inspectiecampagne 2024 van de Arbeidsinspectie. Mevrouw Vanrobaeys, ik had al de gelegenheid om u de voorlopige resultaten van dat onderzoek te bezorgen in antwoord op de vraag die u in de commissievergadering van 8 april jongleden stelde.

Il est en effet interpellant de constater que les trois infractions les plus fréquemment relevées demeurent inchangées par rapport aux campagnes lancées par mon prédécesseur.

En ce qui me concerne, je compte bien y donner suite et je soumettrai prochainement un rapport pour avis au Conseil supérieur pour la prévention et la protection au travail ainsi qu'à la sous-commission paritaire des entreprises agréées qui fournissent des travaux ou des services de proximité.

Sur la base de la réaction de ces instances, je travaillerai avec l'administration sur des propositions concrètes au niveau de la réglementation, de la sensibilisation et du contrôle afin d'améliorer le bien-être des travailleuses et des travailleurs du secteur des titres-services. Il est important que l'on apporte des réponses concrètes aux constats qui ont été posés par ces trois études successives. Je compte donc bien y donner suite au travers de ces demandes.

05.04 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar ik vind het toch onvoldoende. Een vervolgcampagne is uiteraard goed, maar het is voor mij niet genoeg. Het is immers de derde inspectiecampagne op rij en de arbeidsomstandigheden van de poetshulpen boeren nog steeds achteruit.

De tijd van wachten en waarschuwen is voorbij. We moeten de dienstenchequebedrijven wijzen op hun verantwoordelijkheid, met sancties. Poetshulpen rekenen immers op een sterke overheid om hen te ondersteunen en te beschermen. Vooruit zal steeds blijven strijden voor een eerlijk loon en een veilige en

gezonde werkvloer voor de poetshulpen. Dat verdienen ze. Mijnheer de minister, ik reken erop dat u daarmee aan de slag gaat.

05.05 Sophie Thémont (PS): Je ne sais pas si je dois vous remercier pour votre réponse, monsieur le ministre, car vous n'avez absolument rien répondu aux questions que je vous ai posées.

Je vais donc répondre à votre place!

"Récompenser le travail", "valoriser le travail", vous n'avez que ces mots à la bouche. Comment osez-vous faire croire qu'en ce 1er mai, les travailleurs seront à la fête avec le MR et l'Arizona?

Les travailleurs de Lunch Garden, Cora et Audi doivent vraiment se sentir récompensés! Quelle belle récompense pour ces petits boulots pénibles! Les travailleurs des titres-services et de la grande distribution vont certainement aller faire la fête avec vous!

Comment osez-vous afficher en permanence cet air triomphant devant cette caméra en parlant d'un accord historique? Certes, cet accord est historique, mais uniquement par sa brutalité et la récession sociale qu'il impose! C'est du jamais vu depuis 60 ans!

Et vous êtes surpris que les gens descendent dans la rue! Monsieur le ministre, qui sème la misère récolte la colère!

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van Kim De Witte aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De uitholling van de landingsbanen" (56000666P)

06 Question de Kim De Witte à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "La fragilisation des aménagements de fin de carrière" (56000666P)

(Het antwoord zal door de vice-eersteminister en minister van Werk, Economie en Landbouw worden gegeven / La réponse sera donnée par le vice-premier ministre et ministre de l'Emploi, de l'Économie et de l'Agriculture)

06.01 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, zeven werknemers op tien hebben geen recht meer op een landingsbaan in ons land. Dat is wat jullie in jullie regeerakkoord beslist hebben. Voor heel veel oudere werknemers is dat een ramp, mijnheer de minister. Gisteren kwamen weer duizenden mensen op straat tegen jullie afbraakbeleid.

Ik heb er gesproken met 55-plussers uit de bouw. Zij zeggen: "Kim, wij hebben die landingsbanen nodig om het werk werkbaar te maken. Wij werken vroege uren, wij doen zware arbeid, wij werken in de kou. Zo'n landingsbaan, een dag per week of twee halve dagen per week, kan het ritme breken."

Wat doen jullie evenwel? Weg ermee. Weg met de landingsbanen. Zeven mensen op tien hebben geen toegang meer. Bovendien pakt men van de mensen die wel toegang hebben een deel van de kleine compensatie af die ze krijgen en pakt men een stuk van hun pensioen.

Mijnheer de minister, waar is de logica? Men verplicht mensen om langer te werken, maar de enige concrete maatregel die dat doenbaar maakt voor werknemers met een zwaar beroep schaft men af. Dat is gewoon absurd. Ik snap de logica van dat beleid niet. U gaat zelfs verder dan het regeerakkoord. U zegt dat u de uitkeringen van de mensen tussen 55 en 60 jaar volledig zult schrappen. De beperkte compensatie die zij krijgen, wordt volledig geschrapt. Dat gaat zelfs verder dan het regeerakkoord.

Mijnheer de minister, gaat u dat doen? Gebeurt dat in overleg met uw coalitiepartners?

06.02 David Clarinval, ministre: Dank u mijnheer De Witte. Madame Thémont, j'attire votre attention car je vais répondre à une de vos nombreuses questions dans cette réponse-ci. Ainsi, vous pourrez mieux orienter vos questions la prochaine fois.

We hebben kennisgenomen van de situatie. De algemene toegangsvoorwaarde voor de onderbrekingsuitkering voor landingsbanen is nu vastgelegd op de leeftijd van 60 jaar, voor mensen met een beroepsverleden van 25 jaar. Er bestaan vandaag echter al uitzonderingen die het mogelijk maken die uitkering te krijgen vanaf de leeftijd van 55 jaar, bijvoorbeeld in het geval van een zwaar beroep, nachtwerk of in het kader van een herstructureringsplan. Er bestaat bovendien ook al een specifieke uitzondering voor werknemers van 55 jaar en ouder die een beroepsverleden van 35 jaar kunnen aantonen.

In het algemeen bestaat ons doel erin de huidige loopbaanvoorwaarde om een landingsbaan te krijgen conform het regeerakkoord te verhogen. De huidige uitzonderingen zouden behouden kunnen blijven, voor zover ze voldoen aan het verhoogde aantal loopbaanjaren.

Het ontwerp van koninklijk besluit is voor advies voorgelegd aan de sociale partners en aan de Raad van State. We zullen de situatie opnieuw evalueren in het licht van die adviezen. Ik zal bijzondere aandacht besteden aan dat punt, dat belangrijk is voor mij.

06.03 Kim De Witte (PVDA-PTB): Dank u wel voor uw antwoord, mijnheer de minister. Als ik u goed begrijp, is er dus geen overleg geweest met de coalitiepartners? U hebt niet geantwoord op die vraag.

Ik lees wat Conner Rousseau van Vooruit zegt in *De Tijd*. Hij zegt daar: "Wij hebben de landingsbanen gered." Volgens wat er in uw koninklijk besluit staat, heeft hij echter niets gered. Mensen jonger dan 60 jaar krijgen bij een landingsbaan geen uitkering meer. Dat is wat in het koninklijk besluit staat: geen uitkering meer. Hij zegt nu dat het herbekeken zal worden.

Ten tweede, de weinige mensen die nog in een landingsbaan kunnen stappen, zullen pensioen verliezen. Ze zullen sowieso een deel van hun uitkering verliezen. Dat is wat u zegt. Een deel van de uitkering wordt geschrapt en ze zullen pensioen verliezen. Welnu, ik zeg u dat u vooral meer langdurig zieken zult krijgen. Dat is geen besparing, dat is een ramp voor de oudere mensen in ons land.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

07 Questions jointes de

- **Jean-François Gatelier à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "La logopédie" (56000660P)**

- **Julie Taton à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "L'étude du Centre fédéral d'expertise des soins de santé (KCE) sur la logopédie" (56000672P)**

07 Samengevoegde vragen van

- **Jean-François Gatelier aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "Logopedie" (56000660P)**

- **Julie Taton aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De studie van het Federaal Kenniscentrum voor de Gezondheidszorg (KCE) over logopedie" (56000672P)**

07.01 Jean-François Gatelier (Les Engagés): Monsieur le ministre, je ne vous apprends rien: s'exprimer et échanger avec les autres participe au développement de chacun, et il est de notre responsabilité d'offrir à nos enfants confrontés à des troubles de la parole et du langage un accompagnement adapté à leurs besoins.

Le Centre Fédéral d'Expertise des Soins de Santé (KCE) a émis son avis sur la logopédie chez les enfants avec un trouble du neurodéveloppement. Il recommande notamment au niveau fédéral de rembourser la logopédie monodisciplinaire dans les troubles du développement intellectuel (TDI) et dans les troubles du spectre autistique (TSA) moyennant certaines conditions, de constituer un groupe de travail pour l'harmonisation des critères diagnostiques, d'adapter l'arrêté royal du 17 juillet 2024 pour permettre la réalisation de l'évaluation multidisciplinaire d'enfants avec un quotient intellectuel (QI) égal ou inférieur à 70 et de veiller à ce qu'une offre de traitement individualisé et coordonné entre les différents secteurs impliqués soit proposée à l'enfant et ses parents et que les transitions entre les différents systèmes soient organisées de façon souple et, enfin, d'envisager la poursuite temporaire des dispositions actuelles de remboursement de la logopédie monodisciplinaire chez les enfants dont le QI est égal ou inférieur à 70 dans l'attente du

renforcement de la capacité des équipes multidisciplinaires pour les groupes cibles atteints de TDI et de TSA.

Monsieur le ministre, avez-vous pris connaissance de cet avis? Pouvons-nous compter sur vous pour collaborer, à la fois avec nous parlementaires mais aussi avec les entités fédérées, afin de travailler à l'amélioration de l'accessibilité de la logopédie monodisciplinaire pour nos enfants qui ne peuvent bénéficier actuellement de son remboursement?

07.02 Julie Taton (MR): Bonjour tout le monde, bonjour monsieur le président, bonjour monsieur le ministre.

Vivre avec un enfant extraordinaire, c'est espérer que, chaque jour de sa vie, il progressera et emmagasinerà un maximum de petites choses, qu'il pourra sortir de sa bulle et que ces petites choses lui permettront de pouvoir s'exprimer et d'être autonome. C'est pour son bien-être, bien sûr, parce que c'est le plus important, mais c'est aussi pour celui des parents, parce qu'une hantise les poursuit: quand on est parent d'un enfant extraordinaire, on a simplement envie de pouvoir se dire qu'il va pouvoir s'exprimer et se faire comprendre quand on ne sera plus là pour le protéger. C'est aussi à cela que sert la logopédie.

Cette question, vous l'aurez compris, me tient particulièrement à cœur. Je me suis engagée en politique pour défendre, entre autres, toutes ces personnes qui se retrouvent victimes de cette injustice. Quand on parle du remboursement de la logopédie, c'est vraiment et clairement une injustice. Pourquoi nous, les parents d'un enfant qui a un QI inférieur à 70— c'est mon cas avec mon petit Côme —, n'avons-nous pas droit au même suivi que celui dont bénéficient les autres enfants? Avez-vous mesuré deux secondes la violence de ces propos? Quand on donne un chiffre et un seuil, cela signifie qu'en-dessous de ce seuil, nos enfants sont tellement bêtes qu'ils n'ont pas le droit à être considérés et aidés comme les autres enfants. Voilà le message qui nous est renvoyé, à nous les parents.

Le rapport du KCE indique qu'à partir du 1er juillet prochain, un Centre de Réadaptation Ambulatoire (CRA) devra confirmer l'opportunité. On parle de "l'opportunité du traitement" pour les enfants qui ont donc un QI inférieur ou égal à 70, alors que ce sont eux qui en ont le plus besoin. J'ai eu de nombreux échanges avec les parents et avec l'Union Professionnelle des Logopèdes Francophones (UPLF), que je ne vais pas développer parce qu'il ne me reste que dix secondes, même si j'ai encore plein de choses à dire à propos du CRA.

J'en viens donc directement à mes questions, monsieur le ministre. Quelle réaction cette étude vous inspire-t-elle? Comptez-vous entreprendre prochainement un dialogue interfédéral? Qu'allez-vous dire à toutes ces familles qui ont un enfant au QI inférieur à 70?

07.03 Frank Vandenbroucke, ministre: Chère madame Taton, cher monsieur Gatelier, chaque enfant a droit aux meilleurs soins possibles, et en particulier les enfants qui ont des besoins spécifiques.

Et, à ces enfants-là, il faut en effet garantir un accès à des soins qui prennent pleinement en compte la complexité de leur situation. Évidemment, c'est l'analyse scientifique qui doit nous guider dans la recherche de solutions spécifiques à chaque situation, et c'est pourquoi nous avons demandé un avis au KCE. Ce dernier a publié un rapport hier qui contient des recommandations sur la forme optimale de la logopédie pour les enfants confrontés à des troubles du neurodéveloppement. L'étude du KCE conclut qu'une approche multidisciplinaire est clairement préférable pour des catégories spécifiques des enfants vivant avec un trouble du développement intellectuel ou avec un trouble du spectre de l'autisme.

L'approche multidisciplinaire signifie que l'enfant est accompagné par une équipe composée notamment de médecins, de psychologues et de kinésithérapeutes qui assurent un diagnostic précis et mettent en place un traitement adapté pour l'enfant. Le problème est que l'accès à des centres multidisciplinaires est très difficile aujourd'hui. Ils sont trop peu nombreux, répartis de manière inégale sur le territoire.

Et, même si cela relève de la compétence des entités fédérées, nous savons que celles-ci ne peuvent pallier cette situation en un jour. Des familles font face à des délais d'attente considérables, avec un quotidien extrêmement difficile. Je crois qu'il en va de notre responsabilité collective de trouver des solutions temporaires avec les entités fédérées.

C'est pourquoi, depuis le 1er septembre 2024, le gouvernement fédéral a élargi le remboursement de la logopédie monodisciplinaire aux enfants avec un QI inférieur à 86. Cette mesure temporaire est prévue

jusqu'au 1er juillet 2025, mais, au vu de la situation actuelle compliquée pour les familles, le KCE nous demande de maintenir temporairement ce remboursement élargi, à condition que cela ne retarde pas l'organisation de l'offre multidisciplinaire qui est essentielle. Je vais donc étudier immédiatement les ajustements nécessaires pour mettre cette recommandation du KCE en place.

Même s'il y a, sur la base de l'analyse scientifique, des raisons pour souligner que pour une catégorie d'enfants, il faut une approche multidisciplinaire, on ne peut pas abandonner les enfants qui ont besoin d'aide aujourd'hui.

Comme vous le demandez à juste titre, madame Taton, monsieur Gatelier, j'inscrirai donc aussi ce dossier à l'ordre du jour de la prochaine Conférence interministérielle Santé publique.

07.04 Jean-François Gatelier (Les Engagés): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Comme vous le savez, on parle de logopédie dans ce Parlement depuis un petit temps. Pour Les Engagés, l'accès aux soins de logopédie pour tous est une priorité. Mme Fonck l'avait déjà défendu avec énergie sous la précédente législature, et nous continuons à le faire. C'est ainsi que nous avons déposé un projet de loi prioritaire en commission de la Santé, et nous en discuterons avec les collègues.

L'échéance du 1er juillet approche. Il serait de bon ton, pour tenir compte des recommandations du KCE, comme vous venez de le dire, de reporter cette échéance par arrêté royal, de prolonger d'une ou deux années, afin que nous puissions réfléchir aux solutions adéquates à trouver pour les situations spécifiques qui n'ont pas encore obtenu de réponse.

Par ailleurs, il faudra un certain temps pour, avec les entités fédérées, mettre en place et renforcer les autres formes d'accompagnement spécifique.

Je vous propose de travailler tous ensemble. J'espère que nous obtiendrons l'unanimité pour faire en sorte que tous les enfants qui souffrent de troubles (...)

07.05 Julie Taton (MR): Notre but, monsieur le ministre, ne l'oublions pas, c'est de penser à toutes ces familles qui ont des difficultés financières et qui ne peuvent pas s'offrir ces rendez-vous ô combien importants pour leurs enfants. Ce n'est pas un choix, ce n'est pas un caprice, ce n'est pas une envie, mais bien un besoin et même un véritable droit.

N'oublions pas que ce critère de QI est totalement scandaleux et complètement discriminatoire. Quand j'échange avec les parents, ce qui est lourd, c'est que nous avons l'impression qu'on ne se rend pas compte de l'importance de ces rendez-vous. Nous comptons donc sur vous, monsieur le ministre, pour trouver une solution avec les entités fédérées afin que cela avance enfin, parce que, comme l'a dit M. Gatelier, cela fait plus de dix ans que ce dossier est sur la table. En 2015 déjà, David Clarinval avait fait une proposition de loi, reprise aussi par Caroline Taquin en 2019.

Monsieur le ministre, nous avons vraiment besoin de vous. S'il vous plaît, supprimez ce QI pour que tous les enfants aient le droit d'être stimulés et traités de la même manière et qu'ils aient tous les mêmes chances!

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 Samengevoegde vragen van

- Dieter Vanbesien aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "Het advies van de inspecteur van Financiën over het voorontwerp rond de meerwaardebelasting" (56000658P)
- Sofie Merckx aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "Het advies van de inspecteur van Financiën over het voorontwerp rond de meerwaardebelasting" (56000665P)
- Lode Vereeck aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "Het werkdocument inzake de meerwaardebelasting" (56000677P)

08 Questions jointes de

- Dieter Vanbesien à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "L'avis de l'inspecteur des Finances sur l'avant-projet relatif à la taxe sur les plus-values" (56000658P)
- Sofie Merckx à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "L'avis de l'inspecteur des Finances sur l'avant-projet relatif à la taxe sur les plus-values" (56000665P)
- Lode Vereeck à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "Le document de travail relatif à la taxation des plus-values" (56000677P)

08.01 **Dieter Vanbesien** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, acht maanden heeft de formatie van de arizonaregering geduurd en van de eerste tot de laatste dag werd er gebikkeld over de meerwaardebelasting. Drie maanden is de regering ondertussen bezig en er is nog altijd geen stap voorwaarts geboekt. Waarom? Het gaat over de bijdrage van de sterkste schouders, maar enkele partijen in de regering willen de sterkste schouders sparen.

Als het gaat over besparingen op de pensioenen van de mensen, is alles heel duidelijk. Daarover is er geen discussie: de gewone mensen zullen hun bijdrage leveren. Als het gaat over de langdurig werklozen, is er evenmin discussie. Die mensen zullen worden aangepakt en ze zullen bij het OCMW belanden. Als het evenwel gaat over de sterkste schouders, dan is alles plots vaag. Er wordt gegoocheld met uitzonderingen en uithollingen, er wordt gegoocheld met de opbrengsten, en vooral, er wordt zodanig gegoocheld met de modaliteiten dat er uiteindelijk niets overblijft. Eerlijk gezegd is dat ook wat u eigenlijk wilt. U wilt die taks niet en u zit aan de knoppen.

Gisteren hebben we in de commissie voor Financiën gedebatteerd over de meerwaardebelasting, waarbij collega's u expliciet gevraagd hebben naar het advies van de Inspectie van Financiën. U hebt gezegd dat u het advies hebt ontvangen, maar dat u niet zou meedelen wat erin staat. Gênant is dan wel dat dat advies vandaag in de krant staat. Wat blijkt? Ten eerste, de opbrengst van 500 miljoen is een absurde gok, die op geen enkele manier onderbouwd is. Ten tweede, de uitholling gaat zo ver dat de wet vernietigd zal worden door het Grondwettelijk Hof.

De heer Bouchez heeft over die wet ooit gezegd: "*Cela sera du brol*." Het lijkt erop dat hij gelijk krijgt, want het is blijkbaar brol.

Mijnheer de minister, zult u het advies van de Inspectie van Financiën alsnog delen met het Parlement, ja of neen?

08.02 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, au fil des semaines, il est de plus en plus clair que la taxe sur les plus-values risque d'être un vrai coup dans l'eau.

Nous savons depuis le début que les super-riches ne vont pas y contribuer, cela a encore été répété ce week-end dans *De Morgen* par l'économiste Gert Peersman – qui n'est pas du PTB. Ce matin, nous avons tous lu dans le même journal un avis négatif de l'Inspection des finances sur la plus-value telle que vous l'avez conçue aujourd'hui. Et l'Inspection des finances dit, comme nous l'avons dit et répété au fil des semaines, qu'avec toutes les exceptions que vous avez prévues, cette taxe ne rapportera pas 500 millions d'euros d'ici 2029.

Ce qui est de plus en plus clair, c'est que ce gouvernement envoie la facture à la classe travailleuse. Et la classe travailleuse n'est pas d'accord. Hier, nous étions dans la rue et demain, nous y serons encore. Nous ne sommes pas d'accord de payer la facture. Nous refusons de travailler plus longtemps pour moins de

pension.

Monsieur le ministre, depuis des semaines, nous vous posons la même question. Encore hier, on vous a posé la question en commission des Finances. Il est temps que vous nous donniez non seulement le rapport mais également que vous nous expliquiez vos calculs.

Comment parvenez-vous à 500 millions d'euros? À un moment donné, il faut répondre aux questions. Il faut qu'on puisse avoir le débat ici. Quelles seront les modalités et comment allez-vous les appliquer? Quel chemin allez-vous prendre maintenant? Avec un avis négatif de l'Inspection des finances, vous devez repasser chez le ministre du Budget qui, pour sa part, a déjà admis que cela ne rapporterait pas 500 millions d'euros. Bref, où sont les 500 millions?

08.03 Lode Vereeck (VB): Mijnheer de minister, als het van u afhangt, wordt wie aandelen langer dan tien jaar in zijn of haar bezit heeft, vrijgesteld van een meerwaardebelasting. Voor alle duidelijkheid, ik ben tegen de voorgestelde meerwaardetaks, maar als die er toch komt, is dat alvast een excellent idee tegen het casinokapitalisme en voor de goede huisvader-belegger.

Vooruitvoorzitter Conner Rousseau houdt niet van goede huisvaders en dreigt de regering te laten vallen, als u met uw idee doorgaat. Vooruit wil daarover zelfs elke dag ambras maken, zoals we in een krant lezen.

Ten eerste, blijft u achter uw voorstel staan of zult u het inslikken door de chantage van Vooruit?

Een gewone mens die aandelen verkoopt, is vrijgesteld tot 10.000 euro. Wie een groot deel van een bedrijf bezit, minstens 20 %, is vrijgesteld tot 1 miljoen euro. Voor de bepaling van die 20 % wilt u naar de hele familie kijken tot in de vierde graad, van ouders tot betovergrootouders, van kinderen tot achterachterkleinkinderen, broers, zussen, neven, achterneven. Veronderstel dat ik mijn aandelen in de plaatselijke worstenfabriek wil verkopen en ik geraak niet aan die 20 %. Dan begin ik dus wat rond te bellen. Ik zeg mijn mama dat ik mijn aandelen wil verkopen en vraag haar of ze wil meedoen. In dat geval betalen wij immers geen belastingen. Ik vraag aan mijn grootvader of hij nog aandelen van de worstenfabriek heeft. Hij heeft er nog, dus dat is schitterend. Ik roep tegen tante Lou dat het Lode is. Ik roep, want ze hoort niet zo goed. (*Gelach.*) Ik vraag haar of haar nieuwe vriend aandelen heeft van de worstenfabriek. Ze antwoordt bevestigend, dus dat is schitterend. We komen er stilaan. Ik vraag het ook aan een onbekende wiens grootvader de neef van mijn moeder is. U weet waar ik naartoe wil.

Ten tweede, zal dergelijk fiscaal stamboekonderzoek geen onwerkbaar, buitensporige administratieve lasten veroorzaken voor de burgers en de fiscale ambtenaren?

De **voorzitter**: Mijnheer Vereeck, ik dank u voor uw vraag en voor de ruime kennismaking met uw familie.

08.04 Minister Jan Jambon: Mijnheer de voorzitter, collega's, het is niet de eerste keer dat we het over het topic van de meerwaardebelasting hebben. Ik had ook de heer Van Quickenborne verwacht, maar wat niet is, kan nog komen. Ik kan u geruststellen. Het zal ook niet de laatste keer zijn dat we het over het thema zullen hebben.

Het advies van de Inspectie van Financiën steunt op een stevig onderbouwde studie van de FOD Financiën en is in overeenstemming met wat de Hoge Raad van Financiën en het Planbureau eerder hebben berekend. Volgens het koninklijk besluit van 20 mei 2022 brengen de inspecteurs van Financiën hun niet-bindend advies uit, in volle onafhankelijkheid. Dat zou er nog aan mankeren.

We bekijken hoe we kunnen tegemoetkomen aan een aantal opmerkingen die de inspectie heeft geformuleerd. De opbrengst van de meerwaardebelasting is een raming met de best mogelijke inschattingen die men op dat moment heeft, net zoals elke andere post in een begroting. Daarom hebben we steeds een voorzichtige inschatting gemaakt van de opbrengsten. We leven in geopolitiek zeer onzekere tijden en in een onzekere economische markt, in het bijzonder voor ondernemers die zich geconfronteerd zien met dreigende handelstarieven.

Laten we echter niet vergeten dat het hier om werkdocumenten gaat. De wettekst is nog niet af en wordt nu technisch besproken. Wie ooit deel uitmaakte van een regering, weet dat, als men met een ontwerp van wet

naar de regering komt, er niet meteen vanaf dag één een akkoord is; er zijn doorgaans nog discussiepunten. Er wordt meestal gebikkeld en gepraat om de wettekst zo goed mogelijk te maken. Het is niet meer dan normaal dat die tekst dus nog evolueert. De wettekst is in constructie. Dat heb ik gisteren in de commissie voor Financiën gezegd en dat heeft ook de eerste minister vorige week in de plenaire vergadering onderstreept.

Ik heb gisteren in de commissie de vraag gekregen of het advies bestond. Ik heb daar bevestigend op geantwoord. Ik heb niet de vraag gekregen om het advies te delen. Vandaag kan ik antwoorden dat ik het advies van de Inspectie van Financiën zonder enig probleem met de Kamer deel.

Wat het debat ten gronde betreft, is er voor elk debat een tijd en een plaats. Het is niet de bedoeling dat we tijdens het opstellen van wetsontwerpen in debat gaan met het Parlement. We zullen daarvoor uitgebreid de tijd hebben, op het moment dat het wetsontwerp hier wordt ingediend. Dat zal niet zo lang meer duren. Dan zullen we het in al zijn details kunnen bespreken en u ervan overtuigen dat het een goede wettekst is en dat er een goede opbrengst tegenover zal staan.

De **voorzitter**: We luisteren naar de drie vragenstellers om te vernemen in welke mate zij gerustgesteld zijn.

08.05 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Beste vrienden van Vooruit, het spijt me, maar ik kan niet anders dan me opnieuw tot u te richten. Wat doet u nog in de arizonaregering? U maakt er deel van uit om de koopkracht te beschermen en om de sterkste schouders te laten bijdragen. Wat zien we echter? De meerwaardetaks wordt uitgehold: 500 miljoen euro was al veel te weinig en het wordt nog veel minder. Wat met de DBI-aftrek? Die wordt uitgehold. Wat met de automatische indexering? Uitgehold. Wat met de pensioenen? Uitgehold.

Weet u wat minister Jambon gisteren in de commissie gezegd heeft? Hij heeft gezegd dat het een politieke keuze is om eerst voor de concurrentiekracht van de bedrijven te gaan en pas daarna voor de koopkracht. Dat is de hiërarchie voor de man die aan de knoppen zit.

Collega's, misschien moet het Parlement vandaag bij hoogdringendheid beslissen om dit jaar 1 mei af te schaffen. We gaan rechtstreeks over van 30 april naar 2 mei. Het zou de socialisten vanavond en morgen een aantal gênante momenten kunnen besparen.

08.06 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, je vous remercie de dire que vous voulez partager le document de l'Inspection des finances avec le Parlement. Nous prendrons connaissance de ce document avec beaucoup d'intérêt. Mais comment arrivez-vous aux 500 millions? Nous n'avons toujours pas eu la réponse. Il va falloir encore attendre apparemment.

Mais une chose est claire, monsieur Jambon, vous ne voulez pas repasser chez M. Van Peteghem car il a déjà dit que la mouture actuelle ne rapporterait jamais 500 millions d'euros. C'est clair.

Si nous voulons vraiment arriver à un équilibre budgétaire, nous avons besoin de taxer réellement les super-riches. Nous avons besoin d'une vraie taxe des millionnaires. C'est l'une des revendications que demain, le 1er mai, nous mettrons en avant. Nous nous battons pour cela.

08.07 Lode Vereeck (VB): Mijnheer de minister, u en uw kabinet hebben een nieuwe rechtstak in het leven geroepen, namelijk die van de fiscale genealogie of belastingstamboekkunde. Collega's, voor alle duidelijkheid, het was een fictief voorbeeld. Ik heb geen aandelen, tante Lou bestaat niet en de worstenfabriek ook niet.

Mijnheer de minister, ik en velen met mij zitten met volgende vraag: is dat nu gespeelde onkunde van uw kabinet of een bewuste sabotage van een taks, die u eigenlijk niet ziet zitten? De heer Theo Francken heeft de taks immers al onethisch genoemd.

Uit het advies van de Inspectie van Financiën leren we niets dat we nog niet wisten. De opbrengsten zijn nattevingerwerk en de uitzonderingen zijn op niets gebaseerd. Bijgevolg zijn ze discriminerend en dus ongrondwettelijk. Er zal dus niets van in huis komen. *Eat that*, Oskar.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 **Samengevoegde vragen van**

- **Paul Van Tigchelt aan Bart De Wever (eerste minister) over "De stakingsacties van magistraten" (56000654P)**
- **Leentje Grillaert aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "De acties van de magistratuur" (56000657P)**
- **Ismaël Nuino aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "De actie van de magistraten" (56000671P)**
- **Khalil Aouasti aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "De gevolgen van de maatregelen van Arizona voor de magistratuur, de rechtsstaat en de veiligheid" (56000674P)**
- **Kristien Van Vaerenbergh aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "Het protest van de parketmagistraten" (56000675P)**
- **Marijke Dillen aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "De resultaten van het overleg met de magistraten en de open brief van de jonge magistraten" (56000676P)**

09 **Questions jointes de**

- **Paul Van Tigchelt à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les actions de grève des magistrats" (56000654P)**
- **Leentje Grillaert à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "Les actions de la magistrature" (56000657P)**
- **Ismaël Nuino à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "L'action des magistrats" (56000671P)**
- **Khalil Aouasti à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "Les répercussions des mesures de l'Arizona sur la magistrature, l'État de droit et la sécurité" (56000674P)**
- **Kristien Van Vaerenbergh à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "La grogne des magistrats de parquet" (56000675P)**
- **Marijke Dillen à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "Les résultats de la concertation avec les magistrats et la lettre ouverte des jeunes magistrats" (56000676P)**

(Het antwoord zal ook door de vice-eersteminister en minister van Financiën en Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en de Federale Culturele Instellingen worden gegeven / La réponse sera également donnée par le vice-premier ministre et ministre des Finances et des Pensions, chargé de la Loterie Nationale et des Institutions culturelles fédérales)

09.01 Paul Van Tigchelt (Open Vld): Mijnheer de minister, een rechter die beklaagden naar huis stuurt, is dat een normale rechtsgang of is dat rechtsweigering? Waar is het controlerecht van de wetgevende macht wanneer het openbaar ministerie weigert te antwoorden op parlementaire vragen? Hoe rijmen we een procureur die in financiële zaken enkel nog corruptie wil onderzoeken op basis van artikel 151 van de Grondwet?

De acties van de magistratuur roepen vele vragen op. Ik ben zelf meer dan 20 jaar magistraat geweest en heb zoiets nooit meegemaakt. Magistraten zetten hun rechterlijke macht in om de uitvoerende macht aan te vallen. Maar ook omgekeerd – en ook dat hebben we nooit meegemaakt – zetten politici rechters weg als wereldvreemd, maken ze uitspraken belachelijk, beschimpen ze en hebben ze het over 'werkstrafjes'. Ik denk niet, collega's, dat Montesquieu dat voor ogen had met zijn trias politica.

De regering zwijgt evenwel. Ik hoor de minister van Justitie niet, ik hoor de premier niet en ik hoor u niet. Spreken is zilver, zwijgen is goud. Af en toe hoor ik natuurlijk wel iemand roepen dat het allemaal de schuld is van de vorige regering, maar u weet dat dat niet klopt. De herfinanciering van Justitie is begonnen en we hebben daar resultaten geboekt. Ik vrees echter dat er de voorbije maanden veel is misgelopen in het overleg en dat de magistraten niet worden gehoord. Ze werden niet gehoord door de onderhandelaars tijdens die zeven maanden onderhandelingen en ze worden blijkbaar ook nu nog steeds niet gehoord. Als ik het namelijk moet geloven, kan er nog steeds geen volledig correcte berekening van de pensioenplannen worden voorgelegd.

Ik heb dus een eenvoudige vraag. Wat zal deze regering doen om de vertrouwensband met de rechterlijke macht te herstellen? Dat is immers broodnodig in een rechtsstaat.

09.02 Leentje Grillaert (cd&v): Collega's, 11.000 plaatsen voor 13.000 veroordeelden. Zelfs mijn jongste dochter van acht jaar weet dat die rekensom niet klopt. De gevolgen zijn ernstig.

Vanuit cd&v staan we pal achter het principe dat er voor straffeloosheid in onze maatschappij geen plaats is. De gevolgen zijn nefast, niet alleen voor het vertrouwen in Justitie, maar ook voor de veiligheid in de samenleving. Mevrouw de minister, u hebt extra middelen gevraagd en ook gekregen voor dit jaar om een aantal extra werven aan te pakken.

Cd&v wil de straffeloosheid aanpakken op een verstandige manier om werk te maken van de werven die u vooropstelt, mevrouw de minister. Die inspanningen verdienen steun, geen sabotage. Het is echt spijtig dat het gevangeniswezen nog meer onder druk wordt gezet door acties die ervoor kunnen zorgen dat het systeem ontspoorde, want ook dat kost de samenleving veel. Het gaat niet noodzakelijk over euro's, maar wel over vertrouwen, veiligheid en stabiliteit.

Begrijp me niet verkeerd, collega's. Ik hoor andere collega's van alles vertellen. Ik denk dat hun kortetermijngeheugen en hun langetermijngeheugen hen in de steek laten. We moeten de zorgen van de magistratuur niet zomaar wegwuiven. Hun werkomstandigheden zijn vaak schrijnend, met onderbezetting, bedreigingen en gerechtsgebouwen die onvoldoende beveiligd zijn. Magistraten staan voortdurend onder druk door de grote werklast en de complexiteit van procedures en onderzoeken. Ook zij hebben recht op duidelijkheid over hun pensioenen.

Het doel moet echter zijn samen te bouwen aan een Justitie die werkt, beschermt en vertrouwen geeft. Er is maar een weg daarnaartoe en dat is via dialoog, collega's, tussen de politiek en de magistratuur. Daar moeten we aan werken. Mevrouw de minister, ik weet dat u een hardwerkende minister bent (...)

09.03 Ismaël Nuino (Les Engagés): Madame la ministre, monsieur le vice-premier, depuis plusieurs jours, un mouvement sans précédent traverse le monde judiciaire. Des grèves ont été annoncées dans plusieurs parquets.

Ce que les magistrats expriment aujourd'hui, c'est un appel au secours. Nous devons être capable de l'entendre. Défendre la magistrature, ce n'est pas défendre des intérêts particuliers mais bien défendre un pouvoir de notre État de droit. Ce sont les juges, les magistrats, les greffiers et tous les autres qui y travaillent et qui empêchent que nos conflits ne dégénèrent en violence. Ils garantissent aussi, dans une société de plus en plus traversée par des tensions, que le droit continue de faire autorité.

Mais il faut le dire clairement aussi, cette mobilisation n'est pas née des dernières annonces. Elle est nourrie par des conditions de travail qui sont intenable depuis des années, des juridictions à bout de souffle, un manque criant de personnel administratif, un arriéré judiciaire qui ne cesse de s'aggraver et des difficultés à attirer de nouveaux talents.

Madame la ministre, la situation dont vous héritez est complexe. J'ai entendu dire que les magistrats attendaient de la concertation. Ce n'est pas cela qu'ils attendent! Depuis des années, ils attendent des actes! Des actes, l'Arizona en amène avec l'accord de gouvernement, avec les accords de Pâques et les millions qui ont été débloqués. Voilà les actes qui vont arriver. Aujourd'hui, les magistrats attendent ces actes. Nous sommes au gouvernement, et c'est précisément ce que nous sommes en train de réaliser. Les accords conclus aujourd'hui sont les plus importants en termes de réinvestissement dans la justice. Ils attendent concrètement, ils attendent des actes et c'est ce que nous allons apporter. Vous avez obtenu des moyens supplémentaires, nous vous avons soutenus pour les obtenir.

Concrètement, comment allez-vous utiliser ces moyens supplémentaires? À quelle vitesse? Comment pouvez-vous rassurer ces juridictions et ces parquets, au-delà des seules prisons, pour qu'ils puissent enfin respirer et fonctionner dignement?

La tâche est immense, mais vous pouvez compter sur nous car pour Les Engagés et pour l'Arizona, la justice est une priorité.

09.04 Khalil Aouasti (PS): Madame la ministre de la Justice, je suis désolé. Le constat est là, la justice est

dans un état déplorable.

Depuis cinq législatures, le département de la Justice est géré par la droite. Avec quel bilan? Magistrats débordés, des justiciables excédés par une attente de plusieurs années avant de voir leur dossier traité, des cadres non remplis, des détenus entassés, des agents pénitentiaires agressés, et aujourd'hui une atteinte inédite à l'attractivité de la profession de magistrat pour laquelle vous peinez déjà à recruter.

L'Arizona s'est faite sur la promesse d'un travail mieux payé et mieux valorisé pour toutes et tous. En lieu et place, pour les magistrats, c'est une réduction de près de 30 % de leur pension qui leur est annoncée. Contrairement à ce qu'on essaie de nous faire croire et à ce qu'a dit le premier ministre, ce n'est pas une question de grosses pensions. Quelle insulte pour la magistrature!

Après des critiques à peine voilées contre le gouvernement des juges, après des tentations exprimées de limiter les fonctions de magistrat à des mandats de cinq ans, en s'attaquant aujourd'hui aux pensions des magistrats, c'est le fonctionnement, l'indépendance de la justice, de ce troisième pouvoir constitutionnel que vous attaquez. Et à travers lui, c'est l'État de droit que vous attaquez.

Aujourd'hui, il y a des lettres ouvertes d'associations représentatives, des cartes blanches signées par 800 magistrats, des sorties dans la presse de chefs de corps, des remises de dossiers à plus d'un an. Et on dit quoi? "Ils n'ont rien compris." "Il y a de l'argent, mais ils n'ont rien compris."

Madame la ministre, la justice n'est pas une institution désincarnée. Pour reprendre les termes de votre propre majorité, les magistrats ne sont pas des fonctionnaires.

Pour que la justice soit efficace, pour qu'elle serve nos justiciables, elle doit être composée d'hommes et de femmes qui sont engagés et motivés dans leurs fonctions. Or cette décision suscitera une vague de départs et la mise en difficulté de la magistrature.

Ma question à tous les deux: quel investissement garantissez-vous dans les droits acquis, dans le service aux justiciables et dans le troisième pouvoir qu'est l'institution judiciaire?

09.05 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mevrouw de minister, mijnheer de minister, Justitie bevindt zich in bijzonder zwaar weer op dit ogenblik. De problemen die worden aangekaart, zijn niet nieuw en spelen al verschillende legislaturen. Onze fractie heeft die in de voorbije legislaturen ook aangekaart. Er is de overbevolking van de gevangenen, de digitalisering die nog altijd niet het gewenste resultaat oplevert, maar ook het verouderde patrimonium en de jarenlange structurele onderfinanciering. Al die jarenlange frustraties komen nu samen tot een kookpunt door de aangekondigde hervorming van de pensioenen van de magistraten.

De plannen leiden tot ongeziene acties bij de magistratuur. Het begon vorige week met de actie van het openbaar ministerie, waarbij duizenden gevangenen opnieuw naar de gevangenis worden gestuurd, ondanks de overbevolking. Gisteren hoorden we een politierechter in Gent die zaken een jaar uitstelt. Ook bij het federaal parket in Brussel worden er acties aangekondigd.

Mevrouw de minister, we hebben uiteraard veel respect voor de magistratuur. Heel veel magistraten doen dag in, dag uit hun best om voor Justitie te werken, ondanks de moeilijke omstandigheden. Het is echter wel zo dat zij een bijzondere functie hebben. Zij vormen een van de drie machten van ons land. Zij hebben het voorrecht om samen met de andere machten de rechtsstaat vorm te geven. Met de acties van de voorbije weken begeven ze zich op bijzonder glad ijs.

Mevrouw de minister, op welke manier zult u de situatie ontmijnen? Hoe lopen de gesprekken? Die zijn er de afgelopen dagen immers wel degelijk geweest.

09.06 Marijke Dillen (VB): Mevrouw de minister, mijnheer de minister, de magistraten kunnen en willen – en terecht, mevrouw de minister – de slechte financiële en materiële toestand waarin ze moeten werken niet langer aanvaarden. Heel wat jonge magistraten twijfelen nu zelfs aan hun beroepskeuze ten gevolge van de aangekondigde hervorming. In hun open brief zijn ze duidelijk: "Hoe lang laten we Justitie nog verder afbrokkelen voor we reageren en haar de middelen geven om sterk en doeltreffend te zijn?"

Ze hebben voor het beroep van magistraat gekozen uit overtuiging, gedreven door het maatschappelijk belang. Ze willen niets liever dan hun functie met waardigheid en onafhankelijkheid uitoefenen. Dat is vandaag echter onmogelijk geworden. De aangeklaagde wantoestanden bij Justitie zijn niet meer te overzien. De digitalisering is niet of nauwelijks ingezet, zo getuigt het rapport van het Rekenhof. In sommige arrondissementen is het een luxe om over een telefoon of een printer te beschikken. Ze moeten werken in beschimmelde, kleine bureaus. De middelen om de gebouwen te renoveren of informaticamateriaal aan te kopen, zijn er niet. Er is geen budget voor een koffiemachine, nietjesmachine of zelfs toiletpapier.

Daarenboven worden de werkweken steeds langer door de chronische onderbezetting. Er is een personeelstekort van 40 % bij de magistraten om alles binnen een redelijke termijn af te handelen. De werkdruk wordt dan ook onaanvaardbaar.

Hoe lang moeten de magistraten dat nog aanvaarden? Wanneer zal er eindelijk voldoende budget worden vrijgemaakt om dat alles aan te pakken en eindelijk – ook ten aanzien van collega Van Tigchelt – orde op zaken te stellen bij justitie?

09.07 Minister **Jan Jambon**: Geachte Kamerleden, ik had meer vragen over de pensioenen van de magistraten verwacht. Daarom zal ik mijn antwoord limiteren en de vloer volledig aan mijn goede collega Verlinden laten.

Ik moet wel zeggen dat ik ten eerste de individuele en collectieve acties van de magistratuur betreur, aangezien we gisteren nog samengezeten hebben voor overleg. Ook vorige week vond al overleg plaats en begin mei staat nog overleg gepland. Gisteren hebben we samen de cijfers doorgenomen. We bevinden ons dus volop in overleg. Ik heb een ander begrip van overleg en actievoeren. Als overleg tot niets leidt, kan men actievoeren, maar actievoeren terwijl het overleg nog volop loopt, vind ik raar.

Er is een pensioenhervorming op til en ik vind dat iedereen in die pensioenhervorming moet participeren, iedereen naar eigen kunnen. Niemand staat boven de wet. Dat geldt voor zelfstandigen, voor werknemers, voor ambtenaren, voor ons als politici, maar ook voor de magistraten.

Vaak hebben we horen spreken over de indexsprong.

Nous avons entendu beaucoup de choses sur le saut d'index. Examinons les chiffres. Cela ne concerne que les pensions les plus élevées, soit au-dessus de 5 250 euros. Pour la moitié des juges, la pension s'élève à 7 400 euros. Prenons la somme de 7 000 euros: si nous y appliquons un index de 2 %, cela fait 140 euros. Nous allons réduire ces 140 euros pour arriver à 36 euros. Au lieu d'une augmentation de 140 euros, ils percevront une augmentation de 36 euros. Et ça serait une grande attaque vis-à-vis de leur pension! Je ne suis pas d'accord.

In een grote pensioenhervorming moet iedereen een bijdrage leveren, dus ook de magistratuur. Ik hoop echt dat de onrust en het ongenoegen bij die hooggeplaatste dienaren van de democratie, die beladen zijn met een grote verantwoordelijkheid, in proportie blijven met de beperkte inspanningen die van hen worden gevraagd.

09.08 Minister **Annelies Verlinden**: Goedemiddag, collega's. Collega Van Tigchelt, ik had vanmiddag van veel mensen vragen verwacht, maar niet van u. De nodige dosis lef kan men u alvast niet ontzeggen.

Ce que je retiens de mes nombreux contacts avec la magistrature, c'est que ces actions traduisent aussi et surtout un mécontentement de longue date concernant le financement de la justice de manière générale.

De rechtsstaat is ons allemaal dierbaar, of zou dat in elk geval moeten zijn. Het is echter heel duidelijk dat hij onder druk staat. Als we willen dat de rechtsstaat overleeft en wordt versterkt, zijn we verplicht erin te investeren.

Het zal niemand ontgaan zijn dat ik van bij mijn aantreden gepleit heb voor onze binnenlandse veiligheid. Ik heb aan de collega's in de federale regering een overzicht bezorgd van de budgettaire behoeften van Justitie, niet enkel voor dit jaar, maar met een noodzakelijk groeipad voor de hele legislatuur.

En examinant de manière globale les tâches qui incombent à la justice et à nos magistrats, force est de

constater que leur charge de travail a explosé. Cette situation s'explique par les évolutions sociales dans le domaine du droit des personnes et de la famille, par le recours accru à la justice, par des demandes toujours plus nombreuses en matière de soins et de soutien psychosocial, par la complexité croissante des enquêtes pénales ou encore par le succès remporté dans la lutte contre la criminalité organisée.

Je rejoins donc pleinement les revendications de la justice pour de meilleures conditions de travail, des moyens supplémentaires et des lieux de travail plus sûrs. Dans l'intérêt de notre démocratie, la justice doit rester un employeur attractif pour les magistrats et elle doit pouvoir continuer à aider les citoyens à des moments souvent déterminants dans leur vie.

De recente beslissing over de automatische indexering van hun pensioenen was duidelijk de druppel die de emmer deed overlopen. Vele magistraten hebben mij bevestigd dat ze solidair willen zijn met de toekomstige generaties en hun recht op een degelijk pensioen zodat er zeker begrip is voor de noodzakelijke toekomstgerichte hervormingen van deze arizonaregering. Ze geven weliswaar aan dat hun onrust groot is vanwege de onzekerheid over de totale omvang van de hervormingen, wat naar ik vermoed ook geldt voor andere beroepsgroepen. Zoals de minister van Pensioenen echter net al heeft aangegeven, worden en zullen de discussies daarover worden voortgezet.

In mijn opdracht als minister van Justitie voorzie ik de komende jaren bijkomende middelen ter versterking van het openbaar ministerie en de hoven en rechtbanken. Ik heb ook van bij het begin de magistratuur betrokken bij alle werkzaamheden. De magistraten weten dus dat hun bezorgdheden ook de mijne zijn, naast de vele andere uitdagingen, zoals het wegwerken van structurele betaalachterstanden – waarover vorige week ook nog uitvoerig bericht is in de media –, de aanpak van de overbevolking in de gevangenissen, die ons, als we ze niet oplossen, op termijn bijzonder veel geld zal kosten, en ook de veiligheid van de medewerkers in de gevangenissen.

Je m'entretiendrai étroitement avec la magistrature afin de déterminer comment nous pourrons, dans les mois à venir, agir le plus efficacement possible pour renforcer l'attractivité et le respect de la carrière, mais aussi pour améliorer les conditions de travail, et ce, dans l'intérêt du rôle fondamental que jouent les magistrats dans notre démocratie. Le réalisme et la crédibilité devront ici être nos fils conducteurs communs, car les conséquences du sous-financement qui perdure depuis des années ne peuvent être gommées d'un coup de baguette.

De verhalen die ons van de andere kant van de oceaan bereiken, leren ons hoe belangrijk het is om allemaal ambassadeurs van de rechtsstaat te zijn. De echo's van die verhalen zouden voor mij als een duidelijke oproep aan iedereen moeten klinken, zeker aan hen die deel uitmaken van een van de drie machten, om ter zake geen enkel compromis te sluiten.

Ik wil dan ook blijven geloven dat ook de magistraten zelf de rechtsstaat vertrouwenwekkend en met zorg zullen blijven behandelen. Ik blijf alvast met hen overleggen en werk in het belang van onze binnenlandse veiligheid samen met en voor hen aan een weg die ons tot oplossingen kan brengen. Ik hou daarbij een quote van Ruth Bader Ginsburg voor ogen: "*Fight for the things that you care about, but do it in a way that will lead others to join you.*" Kom op voor wat u belangrijk vindt, maar doe het op een manier die anderen mee in beweging kan brengen.

09.09 Paul Van Tigchelt (Open Vld): Mijnheer en mevrouw de minister, bedankt voor uw antwoorden. Als een open oorlog plaatsvindt tussen de uitvoerende en rechterlijke macht, heb ik geen lef nodig om hier te spreken, dan is het gewoon mijn plicht als parlementslid om mijn stem te verheffen. Dat heeft niets met meerderheid of oppositie te maken.

Niemand is gebaat bij een oorlog tussen de uitvoerende en rechterlijke macht, zeker niet de magistraten. Het merendeel van de magistraten – ik kan ervan getuigen – levert meer dan voortreffelijk werk in vaak moeilijke omstandigheden. Ik hoop dat het groeipad, dat door de vorige regering ingeslagen is, wordt aangehouden, want uw regeerakkoord belooft op dat vlak niet veel goeds.

Met het paasakkoord zijn enkele financieringen vooruitgeschoven, maar het gaat niet alleen over extra budget, collega Dillen, we moeten ook hervormen en durven hervormen. Op dat vlak is de vervroegde invrijheidsstelling van criminele illegalen, zoals in het paasakkoord staat, geen goed voorbeeld. Sorry dat ik

het zeg.

09.10 Leentje Grillaert (cd&v): Ik sta een beetje perplex door de repliek van mijn collega, die echt wel wat werk heeft met zijn kortetermijn- en langetermijngeheugen.

Het heeft volgens mij echt geen zin om hier op de bühne te zeggen dat er een open oorlog heerst. Daarnet heb ik gezegd dat dialoog belangrijk is. We moeten zelf, de magistratuur en de politiek samen, aan de slag om die dialoog te voeren. De retoriek die u aanhoudt, collega, vind ik eigenlijk niet oké en ik denk dat ik daarmee de mening van velen vertolk.

(Applaus bij de meerderheid)

Bepaalde bezorgdheden vanuit de magistratuur zijn zeker terecht. Daarvoor moeten we oog en oor hebben, maar de ruis op de lijn moet weg. Van mevrouw en mijnheer de minister hoor ik dat de dialoog plaatsvindt, dat ze samen rond de tafel zitten. Dat is de weg die we moeten bewandelen. De noodkreet is aangekomen en ik heb er alle vertrouwen in, mevrouw en mijnheer de minister, dat u constructief met de magistratuur aan tafel gaat zitten en dat we in deze legislatuur (...)

09.11 Ismaël Nuino (Les Engagés): Que les choses soient claires: depuis le départ, l'Arizona a en effet annoncé que nous allions devoir fournir des efforts, oui, pour laisser un État viable aux prochaines générations. Mais je ne peux pas entendre dire ici que l'Arizona décide de sacrifier la justice. Ce n'est pas vrai! Comme pour la sécurité et la santé, depuis le début, nous avons annoncé qu'aucune économie ne serait réalisée dans la justice. C'est même un réinvestissement qui a été obtenu pour 2025.

Répétons-le: le plus grand problème des magistrats n'est pas leur pension, mais les nombreux et immenses chantiers qui ont été laissés par le précédent gouvernement. De même, plusieurs mesures qui avaient été prises ont complètement fait craquer le système carcéral. En tout cas, soyons de bon compte, ce n'est pas en trois mois que nous allons résoudre tous les problèmes de la justice. Mais les moyens et la volonté sont là. Voilà enfin un gouvernement qui prend ses responsabilités!

09.12 Khalil Aouasti (PS): Madame et monsieur les ministres, merci pour vos réponses parce qu'au moins on voit que, dans l'Arizona, tout est clair.

Le ministre des Pensions nous dit: "Circulez, il n'y a rien à voir! C'est comme cela, et je ne discute plus. Pas de concertation." La ministre de la Justice nous répond que, pour continuer à faire fonctionner la justice, des concertations seront nécessaires pour que, malgré tout, les audiences puissent se tenir. Nous avons ensuite Les Engagés...

09.13 Jan Jambon, ministre: (...)

09.14 Khalil Aouasti (PS): Monsieur le ministre, vous avez répondu; laissez-moi répliquer!

09.15 Jan Jambon, ministre: (...)

09.16 Khalil Aouasti (PS): Ik versta wel Nederlands, mijnheer de minister. Geen probleem.

Et puis, donc, nous avons un membre des Engagés qui, lundi par voie de presse, nous a annoncé publiquement: "Je vais écrire au ministre des Pensions pour faire en sorte que les magistrats sortent de la réforme des pensions." Or ce parti nous dit aujourd'hui que le problème n'est pas la pension des magistrats, mais leurs conditions de travail. Mais alors, personne n'a jamais rien compris ici, en fait! Les travailleurs qui devaient gagner 500 euros de plus n'ont rien compris! Les magistrats qui perdent leur pension, non plus! Le monde de la justice n'a rien compris! Les Belges ne comprennent jamais rien avec l'Arizona!

09.17 Kristien Van Vaerenbergh (N-VA): Mevrouw de minister, mijnheer de minister, dank u wel voor uw antwoord. Er is inderdaad overleg en we kijken uit naar het verdere verloop daarvan. Zoals de minister van Pensioenen ook zegt, moet deze regering hervormingen doen en moet iedereen een deel ervan op zich nemen, ook de gerechtelijke wereld. Dat is niet meer dan normaal.

Er zijn natuurlijk veel problemen bij Justitie, maar die zijn er niet van vandaag op morgen gekomen, die dateren uit het verleden. Ook de vorige regering heeft daar een aanzienlijke aandeel in.

Ik wens u veel succes met het verdere overleg. Deze regering investeert wel degelijk in Justitie. Er komt aanzienlijk wat geld bij, zodat Justitie naar behoren kan functioneren in de toekomst. Justitie is immers een kerntaak van de overheid.

09.18 Marijke Dillen (VB): Dank voor uw antwoord. Collega's, om goed te werken en vertrouwen te verdienen, heeft Justitie nood aan magistraten die zich gerespecteerd en gewaardeerd voelen. Dat is vandaag niet het geval en daarin moet verandering komen.

De opeenvolgende regeringen hebben decennialang geen aandacht besteed aan Justitie, laat staan de nodige budgetten vrijgemaakt. Geen van de vorige ministers heeft aangevoeld hoe hoog de frustraties zaten en zitten bij de magistratuur. Deze regering moet eindelijk werk maken van een duurzaam, toekomstgericht beleid bij Justitie, gekoppeld aan voldoende middelen. Daarvoor is veel meer nodig, mevrouw de minister, dan de extra's die vandaag worden beloofd. Als er een miljard euro kan worden vrijgemaakt voor Oekraïne en vier miljard voor Defensie, dan moet dat ook kunnen voor Justitie en politie.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

10 Questions jointes de

- **Rajae Maouane à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "Les alertes ignorées de la Sûreté de l'État à Huy" (56000659P)**

- **Pierre Jadoul à Annelies Verlinden (Justice, chargée de la Mer du Nord) sur "Les soupçons d'ingérence chinoise dans la politique belge" (56000673P)**

10 Samengevoegde vragen van

- **Rajae Maouane aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "De alarmsignalen van de Veiligheid van de Staat die genegeerd werden in Hoei" (56000659P)**

- **Pierre Jadoul aan Annelies Verlinden (Justitie, belast met de Noordzee) over "De vermoedens van Chinese inmenging in de Belgische politiek" (56000673P)**

10.01 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Madame la ministre, je ne sais pas vous mais, moi, ce matin, en découvrant les médias, j'ai halluciné. J'ai halluciné parce qu'un ancien bourgmestre faisant fonction à Huy a été mis en garde non pas une fois mais deux fois par la Sûreté de l'État pour ses liens jugés problématiques avec l'ambassade de Chine. Et malgré cela, il a continué ces contacts. Il les a même entretenus et il aurait transmis des informations sur un député fédéral belge, Samuel Cogolati, qu'on connaît bien ici, qui a été ciblé et même sanctionné par le régime chinois pour son travail sur le génocide des Ouïgours.

Ce qui continue à m'halluciner, madame la ministre, c'est l'absence de sanctions. En effet, pendant ce temps, ce monsieur a été réélu tranquillement à Huy où il siège toujours au conseil communal. Il brigue même la présidence de l'hôpital régional. En mars dernier, l'ambassadeur chinois était accueilli en grande pompe et à bras ouverts à Huy par le bourgmestre.

Madame la ministre, comment voulez-vous que les gens fassent confiance à la démocratie si un élu peut aller à l'encontre de nos services de renseignement sans la moindre conséquence, sans la moindre sanction? C'est une affaire de sécurité nationale, ce n'est pas juste un fait divers local.

Mes questions seront dès lors très claires et très directes. Quelles informations précises ont été transmises par cet élu à l'ambassade de Chine et en échange de quoi? La Sûreté de l'État a-t-elle informé, oui ou non, les autorités du parti de ce bourgmestre, à savoir le Parti Socialiste? Si tel est le cas, quand et avec quelles demandes? Si le PS était au courant, pourquoi cette personne est-elle encore en poste? L'actuel bourgmestre, Christophe Collignon, était-il lui aussi au courant? Si oui, pourquoi continue-t-il à fricoter comme cela avec Pékin? Enfin, quand un élu ignore sciemment les alertes de nos services, que prévoit votre gouvernement? Maintenant que ces faits sont publics, que comptez-vous faire concrètement pour empêcher ce genre d'ingérence et pour garantir que cet élu – ou d'autres – ne puisse plus nuire à la sécurité de notre pays?

10.02 Pierre Jadoul (MR): Madame la ministre, comme ma collègue Maouane, j'ai lu la presse ce matin et

une enquête journalistique fait état d'éléments préoccupants quant à des relations qui sont jugées problématiques entre un ancien échevin et bourgmestre faisant fonction de la ville de Huy et des représentants officiels chinois. La Sûreté de l'État a effectivement à deux reprises mis ce mandataire socialiste en garde. Il ressort des articles de presse que le président du Parti Socialiste a même été informé de la difficulté rencontrée mais ces mises en garde sont demeurées lettre morte, elles n'ont donné aucun effet.

Le dossier n'a à l'époque pas été transmis à la justice puisqu'il n'y avait pas de base légale suffisante pour permettre ce transfert. Aujourd'hui, il semble que la Sûreté de l'État a estimé que les échanges observés relevaient d'une forme d'ingérence, d'espionnage et il y a un arsenal législatif qui a été mis en place en 2024 et qui, sans doute, permettrait aujourd'hui d'avoir un suivi sur ce terrain-là.

La Chine, on le sait, ne se contente pas de réprimer sur son propre territoire. Sa stratégie d'intimidation dépasse les frontières. Certains, en ce compris en Belgique – notamment le président de la Belgium Uyghur Association –, ont vu leurs familles menacées en Chine à cause d'activités en Europe. On sait qu'il y a là un vrai problème.

Madame la ministre, la Sûreté de l'État dispose-t-elle encore à ce jour d'informations ou d'analyses concernant cette affaire ou d'autres cas similaires? Quels sont les dispositifs mis en place pour prévenir, détecter ce type d'ingérence? Comment votre ministère travaille-t-il avec la Sûreté de l'État et le Comité R pour s'assurer qu'aucun maillon des pouvoirs publics, local ou national, ne soit infiltré ou instrumentalisé par une puissance étrangère? Enfin, des dossiers ont-ils été ouverts sur la base de la nouvelle incrimination instaurée en 2024 concernant l'ingérence effective?

10.03 Annelies Verlinden, ministre: Chers collègues, nous avons tous lu les articles de presse parus ce matin à ce sujet. Je ne peux évidemment faire aucun commentaire sur ce dossier spécifique. Cependant, ces faits mettent une nouvelle fois en lumière la potentialité d'activités hostiles de certains États à l'égard de notre démocratie. Nous constatons ainsi que différentes menaces peuvent peser sur la Belgique, que ce soit en termes de cyberespionnage, d'ingérence, de risques pour notre potentiel économique et scientifique ou encore de tentatives de contrôle de la diaspora, par exemple.

Il revient alors à la Sûreté de l'État (VSSE) de détecter ces menaces, d'en informer les décideurs et de sensibiliser les différents acteurs belges, qu'ils soient étatiques, universitaires ou issus du monde économique, aux risques auxquels ils sont exposés.

Nous devons dès lors être attentifs au fait qu'un pays comme la Chine, qui est à la fois un partenaire mais aussi un rival stratégique, puisse exercer ses menaces de manière subtile au moyen de tous les vecteurs possibles, c'est-à-dire par voie diplomatique, économique, sociale, culturelle ou, évidemment, par le renseignement. C'est ce que l'on appelle l'approche globale. Dans le cadre de celle-ci, une combinaison d'activités légitimes et d'activités clandestines est souvent observée. L'approche globale, selon laquelle tout acteur, étatique ou non, est obligé de collaborer avec les services de renseignement de certains pays tiers, complique naturellement le travail de la VSSE dans la détection des activités de renseignement. Cela rend le travail de conscientisation des acteurs belges sur la menace encore plus crucial, afin d'augmenter notre résilience et de permettre ainsi à chacun d'évaluer correctement la menace.

Pour conclure, je dirais que la menace est réelle. Il faut donc des services de renseignement et de sécurité forts et efficaces qui soient capables de répondre à cette menace. Dans ce contexte, la Sûreté de l'État joue un rôle clé. Son renforcement sera donc un chantier important de cette législature.

10.04 Rajae Maouane (Ecolo-Groen): Madame la ministre, je vous remercie pour vos réponses qui n'en sont pas vraiment. Vous avez pris deux minutes pour faire un bel exercice de langue de bois, mais je comprends que vous ne puissiez pas tout dire.

Cette histoire nous montre une chose en tout cas: détourner le regard de ce qui se passe en Chine pour les Ouïghours, fait les affaires de l'État, mais pas des droits humains.

J'aurais aimé vous entendre dire, en tant que démocrate, qu'on ne peut pas accepter que des parlementaires, quels qu'ils soient, soient mis sous la menace de quelque régime que ce soit.

Quand nous voyons ce qui se passe avec les Ouïghours, en Palestine avec le génocide perpétré par Israël, en République démocratique du Congo avec le génocide vécu en direct, j'aurais voulu vous entendre vous exprimer là-dessus comme démocrate et affirmer qu'il est inacceptable que ce genre de digue cède, et que, comme toujours et à chaque fois, notre seule boussole doit être le respect des droits humains et du droit international.

10.05 Pierre Jadoul (MR): Je vous remercie, madame la ministre, pour ces éléments.

Il faut en tout cas en tirer la conclusion que cela n'arrive pas qu'aux autres. Cette menace existe chez nous et nous devons être vigilants.

Dans ma vie professionnelle antérieure, en tant que recteur d'université, j'ai été contacté par la Sûreté de l'État pour m'alerter sur un certain nombre de dangers qui nous menaçaient. Je suis profondément reconnaissant pour cette démarche proactive de leur part.

Nous avons participé avec la commission de la Justice à une visite de la Sûreté de l'État, au cours de laquelle cette problématique est revenue dans les débats. Je pense qu'un vrai rôle d'information, et je dirais même d'éducation, incombe à cet organisme quant aux dangers qui nous menacent tous.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

11 Vraag van Niels Tas aan Jean-Luc Crucke (Mobiliteit, Klimaat en Ecologische Transitie) over "De oproep van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) om werk te maken van een geïntegreerd openbaarvervoersysteem" (56000661P)

11 Question de Niels Tas à Jean-Luc Crucke (Mobilité, Climat et Transition environnementale) sur "L'appel du Conseil central de l'économie (CCE) pour des transports publics intégrés" (56000661P)

11.01 Niels Tas (Vooruit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, morgen is het onze feestdag, onze 1 mei, onze Dag van de Arbeid. Nog goed nieuws, morgen wordt het net als vandaag schitterend weer. Dat betekent dat heel wat mensen waarschijnlijk naar de kust zullen trekken voor een mooie en zonnige dag aan zee, bijvoorbeeld met het openbaar vervoer vanuit Dendermonde naar Bredene. Eerst neemt men daarvoor de bus naar het station, daarna spoort men met de trein naar Oostende om vervolgens op de kusttram te stappen. Dat zijn drie tickets, dat is drie keer betalen en dat is drie keer gedoe met heel wat planning en opzoekingswerk in een jungle van apps, wachttijden en wijzigingen. Dan moet men ook nog het geluk hebben dat men onderweg geen vertragingen oploopt.

Het kan veel eenvoudiger en veel goedkoper, het is echt geen rocketscience. Daarvoor is er één simpele oplossing, namelijk het combiticket, waar Vooruit al jaren voor pleit. Vooruit wil één ticket voor trein, tram en bus, simpel en goedkoop, zodat mensen in de toekomst hun auto laten staan en het openbaar vervoer nemen voor hun dagje uit. Dat is goed voor de planeet, voor hun portemonnee en voor het toerisme in ons land.

Nu vragen ook de sociale partners een oplossing voor meer samenwerking en voor een geïntegreerd openbaarvervoerssysteem met één combiticket, zoals in Oostenrijk en Zwitserland. Ook TreinTramBus is daar al jaren vragende partij voor. Gelukkig heeft Vooruit een goed en duidelijk regeerakkoord onderhandeld, waarin zeer duidelijk staat dat er op korte termijn een combiticket zal worden ingevoerd.

Mijnheer de minister, ik heb één eenvoudige vraag voor u. Wanneer mogen we dat combiticket verwachten, zodat iedereen kan rekenen op makkelijk en betaalbaar openbaar vervoer?

11.02 Minister Jean-Luc Crucke: Mijnheer Tas, drie tickets en drie keer gedoe. Ik dank u voor uw vraag over een onderwerp dat mij bijzonder na aan het hart ligt.

De integratie van vervoersbewijzen komt op een moment dat *mobility as a service* aan belang wint. Dat concept stelt de gebruikers centraal bij de ontwikkeling van vervoersdiensten en heeft het potentieel om meer reizigers naar het openbaar vervoer en micromobiliteit te lokken door de nadruk te leggen op comfort, toegankelijkheid, intermodaliteit en efficiëntie.

Ik heb de analyse van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) niet afgewacht om te handelen. Tijdens de eerste interministeriële conferentie Mobiliteit op 25 maart heb ik het onderwerp spontaan op de agenda gezet en besproken met mijn gewestelijke collega's. Ik ben met hen overeengekomen om een stappenplan op te stellen en zo onze beleidsprioriteit van een onderling uitwisselbaar aanbod te verwezenlijken. Een stappenplan moet het mogelijk maken om duidelijke prioriteiten voor een succesvolle integratie van tickettarieven vast te stellen. Op korte termijn zal er een proefproject moeten worden opgestart voor Brussel en 30 km eromheen, dus met Vlaams-Brabant en Waals-Brabant.

Het advies van de CRB van 23 april over de obstakels op de weg naar een geïntegreerd openbaarvervoersysteem levert mijn teams alvast heel wat input. Ik heb mijn kabinet gevraagd om de CRB in te lichten over de resultaten van de IMC en de FOD Mobiliteit om na te denken over de geïdentificeerde obstakels en de noodzakelijke oplossingen.

11.03 Niels Tas (Vooruit): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Wij kijken alvast uit naar de uitrol van het proefproject. Ik zal u op dat moment uitnodigen in Dendermonde om samen de trein naar Bredene te nemen.

Het dossier is heel belangrijk. België is al jaren kampioen in filerijden. Dat zorgt voor stilstand, vervuiling en onveiligheid in ons verkeer. Het is dus echt tijd voor een oplossing. Het is tijd voor de invoering van het combiticket.

Het openbaar vervoer is voor ons immers geen luxe. Het is een basisdienst. Daarom kiest de regering met Vooruit voor een sterk, stipt en comfortabel openbaar vervoer. We kiezen voor één ticket, hopelijk één app en één duidelijk traject voor trein, tram en bus. Op die manier helpen we alle reizigers vooruit.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Tas, die zijn eerste actuavraag heeft gesteld. (*Applaus*)

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

12 Samengevoegde vragen van

- **Maike De Vreese aan Anneleen Van Bossuyt** (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De kritiek van Myria op het verstrengen van de regelgeving inzake gezinshereniging in ons land" (56000663P)

- **Francesca Van Belleghem aan Anneleen Van Bossuyt** (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "Het budget voor asielopvang en de kritiek op de maatregelen rond gezinshereniging" (56000664P)

12 Questions jointes de

- **Maike De Vreese à Anneleen Van Bossuyt** (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Les critiques de Myria sur le durcissement des règles d'accès au regroupement familial en Belgique" (56000663P)

- **Francesca Van Belleghem à Anneleen Van Bossuyt** (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Le budget pour les demandeurs d'asile et la critique des mesures relatives au regroupement familial" (56000664P)

12.01 Maike De Vreese (N-VA): Minister, het Federaal Migratiecentrum Myria fluit de regering, dus u, terug. Te strenge nieuwe voorwaarden voor gezinshereniging zouden niet conform het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens zijn. Ik vind dat zeer straffe kritiek komende van een orgaan dat ook betaald wordt door diezelfde federale regering. Straf, zeker daar het schoorvoetend ook moet toegeven dat alles conform de Europese richtlijnen is.

We zullen de gezinshereniging inderdaad fors verstrengen. We doen dat natuurlijk met een reden. Meer dan 21.000 mensen kwamen naar hier via gezinshereniging. Dat heeft natuurlijk een enorme impact op onze samenleving. Wat verwachten we nu van die mensen? We verwachten van die mensen dat ze financieel kunnen instaan voor zichzelf, maar ook voor hun gezin. We verwachten dat ze, als ze naar hier komen, zich integreren, de taal leren en onze waarden en normen respecteren.

Dat zullen we dan ook doen. We zullen extra voorwaarden koppelen aan de gezinshereniging. We zullen inderdaad vragen dat ze hogere inkomsten kunnen aantonen. We zullen er inderdaad op een later moment ook inburgeringsvoorwaarden aan koppelen. Waarom doen we dat? Om asielshoppen tegen te gaan. Om de heel grote instroom te demotiveren en natuurlijk ook om de impact op onze samenleving te verminderen.

Minister, hoe reageert u nu zelf op de kritiek van Myria? Kunt u nog maar eens bevestigen dat alles conform de Europese richtlijnen en dus ook de mensenrechten is?

12.02 Francesca Van Belleghem (VB): Mevrouw de minister, in dit land verblijven 670.000 mensen op basis van gezinshereniging en 60.000 erkende asielzoekers. Die twee groepen alleen al maken meer dan 6 % van de bevolking uit. Het verzadigingspunt voor nog meer nieuwe immigranten is al lang bereikt. Alleen maar door het strengste beleid van de hele Europese Unie te voeren, zal de toestroom van nieuwe immigranten stoppen, maar u doet net het tegenovergestelde.

Als er te weinig geld is voor asielzoekers, vraagt u immers 40 miljoen euro extra, maar als gepensioneerden niet rondkomen, dan is dat jammer. U bent verkozen om de Vlamingen te vertegenwoordigen, niet om als cashautomaat te fungeren voor de hele wereldbevolking.

De ironie toen ik deze ochtend de krant las, was me niet ontgaan, want het Federaal Migratiecentrum Myria zei dat de geplande verstrengingen van de gezinshereniging te ver gaan en dat ze tegen de mensenrechten zijn. Voor ons gaan ze echter niet ver genoeg. In het wetsontwerp, dat ik bij me heb, beslist de regering om 2,2 miljoen euro subsidies te geven aan Myria. Er is dus niet genoeg geld voor onze gepensioneerden, maar er is wel geld voor linkse migratieclubjes en om hen kritiek te laten geven op het beleid dat u zelf voorstelt.

Mevrouw de minister, zult u een asielstop invoeren zoals Polen? Zult u de gezinshereniging voor erkende asielzoekers stoppen, zoals Oostenrijk wil? Zult u het linkse migratieclubje Myria afschaffen in plaats van te besparen op onze eigen mensen?

12.03 Minister Anneleen Van Bossuyt: Mevrouw Van Belleghem, ik moet eerlijk bekennen dat ik mij elke keer afvraag met wat u mij zult vergelijken. U hebt mij al een zieke koe genoemd, een slijmerige inktvis en nu is het een cashautomaat.

Het is inderdaad zo dat België door de veel te soepele regels inzake gezinshereniging de zwakke schakel van Europa was geworden. Dat is niet zomaar een politieke stelling, dat is de harde realiteit. Het gevolg daarvan is dat we een heel groot aanzuigefect hebben, dat onze samenleving gewoon niet meer kan dragen. Het werd hier gezegd: 21.000 mensen zijn vorig jaar van buiten de Europese Unie via gezinshereniging naar België gekomen.

Mijn boodschap is dan ook glashelder. Wie Europa rondreist, op zoek naar het meest gulle regime, zal dat niet meer in België vinden. Wij verstrengen inderdaad onder meer de regels inzake gezinshereniging aanzienlijk. Eerlijk gezegd, vind ik dat niet meer dan normaal. We verhogen de inkomensgrens waaraan mensen moeten voldoen om hun gezin naar hier te kunnen brengen. Zij moeten inderdaad zelf kunnen voorzien in het onderhoud van die mensen.

Nogmaals, sommigen vinden dat misschien te streng, dat hebben we vandaag kunnen lezen, maar ik vind het niet meer dan normaal dat we dat doen. Men kan niet meer naar hier komen op kosten van onze samenleving. Er komen ook wachttijden van 1 tot 2 jaar. Gezinshereniging zal ook alleen nog mogelijk zijn vanaf 21 jaar. Op die manier willen we kindhuwelijken en gedwongen huwelijken tegengaan. We beschermen dus de allerzwaksten.

Mevrouw De Vreese, ik wil heel graag bevestigen dat dit allemaal binnen het Europees rechterlijk kader gebeurt, wat Myria vandaag trouwens ook zelf in *De Standaard* zegt. Beste collega's, ook mevrouw Van Belleghem, zij spelen dan misschien hun rol, ik speel mijn rol en dat is de rol van een minister die een streng asiel- en migratiebeleid voert.

Mevrouw Van Belleghem, u verwees ook naar het budget voor opvang. Het is zo, dat zou u beter dan wie ook moeten weten, dat de stijging van de dotatie voor Fedasil een substantiële investering is, maar die dotatie is een technisch gevolg van het begrotingsproces dat nog door de vivaldiregering in juni 2024 is opgemaakt, op

basis van het voorgaande jaar.

Dat is de situatie vandaag. Die initiële raming was niet gebaseerd op realistische cijfers. Dat scenario moest dan ook bijgesteld worden. Nogmaals, ik heb van bij de start van mijn ministerschap heel duidelijk gemaakt waar het op stond en waar het op staat. Ik zal er dan ook alles aan doen, samen met deze regering, om de asielfactuur te doen dalen.

12.04 Maaike De Vreese (N-VA): In de commissie komen partijen met losse flodders, voorstellen die gewoonweg niet realiseerbaar zijn, voorstellen die tegen de Grondwet ingaan, mevrouw Van Belleghem, voorstellen die het beleid dus helemaal niet zouden wijzigen. Wij zullen komen met realistische voorstellen, haalbare voorstellen, voorstellen die stuk voor stuk tijdens de regeringsonderhandelingen afgetoetst werden met topjuristen, mensen die weten waarover ze spreken.

We zullen met die voorstellen de instroom verminderen en de gezinshereniging verstrengen. We zorgen voor haalbare realisaties. We doen dat echter ook om die mensen zelfredzaam te maken. Het moet een win-win zijn. We moeten die mensen hier inderdaad volledig integreren. Als we in één ding zullen slagen, dan is het in het strengste asielbeleid ooit. Daarop kunt u dan alleen maar jaloers zijn.

12.05 Francesca Van Belleghem (VB): Mevrouw De Vreese, de heer De Wever heeft zelf gezegd dat de voorstellen die het Vlaams Belang voorstelt, perfect mogelijk zijn en dat u ons daarop niet kunt aanvallen. De heer De Wever zit echter ook in onze zakken. De btw op gas- en stookolieketels stijgt, er komt een meerwaardebelasting, de vliegtaks wordt uitgebreid, gepensioneerden komen niet rond. Het zijn stuk voor stuk belastingen en besparingen op onze eigen mensen.

Voor asielzoekers en voor een stijging van het asielbudget is er wel steeds geld. Door het asielbudget dit jaar met 40 miljoen euro te doen stijgen, geeft u aan de hele wereld de boodschap: "Ach, kom maar naar België, Anneleen Van Bossuyt van de N-VA zal u wel ontvangen, we betalen alles en als het geld op is, dan doen we er nog een schep bovenop." Mevrouw de minister, laat het duidelijk zijn, daaraan doet het Vlaams Belang nooit mee.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Collega's, met die vraag ronden we onze vragensessie af. Dat geeft u allemaal de tijd om uw stem nog uit te brengen in zaal 3. Ik vermoed dat er hier en daar nog een collega is die dat nog niet heeft gedaan. U wordt daartoe dus bij dezen uitgenodigd.

12.06 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, vooraleer we de rest van de agenda aanvatten, wil ik opmerken dat de heer Jambon daarnet effectief heeft beloofd dat hij het rapport van de Inspectie van Financiën over het ontwerp inzake de meerwaardebelasting zou doorgeven aan de Kamerleden. Ik heb net mijn mailbox ingekeken. Het rapport zit daar nog niet in.

Ik zou u willen vragen om de minister daarop attent te maken, zodat we het vandaag nog krijgen. Morgen is immers een feestdag. We weten ook dat we het document niet over veertien dagen zullen krijgen. Kunt u de vraag doorspelen aan de minister of aan een andere collega, zodat we het vandaag nog kunnen ontvangen?

De **voorzitter**: Ik zal de minister aan zijn woorden herinneren, maar misschien werkt hij morgen wel op de Dag van de Arbeid. Dat kan nooit worden uitgesloten. Ik weet echter niet of hij heeft beloofd dat het rapport vandaag zou worden verstrekt. Ik zal hem door de diensten laten contacteren.

Voorstellen

Propositions

13 Voorstel tot herziening van de Grondwet teneinde de evaluatie van korpschefs in de magistratuur mogelijk te maken (558/1-5)

- Voorstel tot herziening van artikel 151, § 6, van de Grondwet, teneinde de evaluatie van de korpschefs van de hoven en rechtbanken mogelijk te maken (531/1-3)

13 Proposition de révision de la Constitution en vue de permettre l'évaluation des chefs de corps de la magistrature (558/1-5)

- Proposition de révision de l'article 151, § 6, de la Constitution, en vue de permettre l'évaluation des chefs de corps des cours et tribunaux (531/1-3)

Voorstellen ingediend door:

Propositions déposées par:

- 558: Kristien Van Vaerenbergh, Christoph D'Haese, Eva Demesmaeker, Maaïke De Vreese, Michael Freilich, Darya Safai

- 531: Khalil Aouasti, Pierre-Yves Dermagne, Caroline Désir, Lydia Mutyebele Ngoi, Éric Thiébaut.

Bespreking van het enige artikel

Discussion de l'article unique

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking van het enige artikel. (Rgt 85, 4) **(558/5)**

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion de l'article unique. (Rgt 85, 4) **(558/5)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "voorstel tot herziening van artikel 151, § 6, van de Grondwet teneinde de evaluatie van korpschefs in de magistratuur mogelijk te maken".

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de révision de l'article 151, § 6, de la Constitution en vue de permettre l'évaluation des chefs de corps de la magistrature".

De bespreking van het enige artikel is geopend.

La discussion de l'article unique est ouverte.

De rapporteur, de heer Luc Frank, verwijst naar het schriftelijk verslag.

13.01 **Kristien Van Vaerenbergh** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben uiteraard zeer blij dat dit voorstel tot herziening van de Grondwet vandaag op de agenda staat, zodat we daarover kunnen spreken. Hopelijk wordt het straks ook unaniem goedgekeurd, net als in de commissie.

Dit voorstel zal ervoor zorgen dat in de toekomst ook korpschefs binnen de magistratuur geëvalueerd zullen kunnen worden. Het gaat met name over de eerste voorzitters van het Hof van Cassatie en ook de eerste voorzitters van het hof van beroep.

Met dit voorstel komen we tegemoet aan de verklaring tot herziening van de Grondwet. Het is een eis die al jarenlang aanwezig is. De eis werd ook kracht bijgezet door de nabestaanden van de familie Van Espen. Het is intussen al meer dan vijf jaar geleden dat Julie op een gruwelijke manier om het leven werd gebracht. Als gevolg van de maatschappelijke commotie hebben de nabestaanden toen een brief gestuurd naar de commissie voor Justitie, waarin zij een aantal disfuncties van Justitie oplijstten. Naar aanleiding van die brief van de familie Van Espen hebben we in de commissie hoorzittingen gehouden. We hebben ook een rapport gekregen van de Hoge Raad voor de Justitie, die de zaak onder de loep heeft genomen.

Een van de prangende punten die voor herziening in aanmerking moesten worden genomen, was de evaluatie van de korpschefs. In 2008 heeft het Grondwettelijk Hof de bestaande wetgeving van 2006 inzake de evaluatie van de korpschefs vernietigd. Vandaag kunnen we dus een eerste stap zetten in de goede richting om die evaluatie in de toekomst wel mogelijk te maken.

Met deze goedkeuring is het werk nog niet af, want we zullen in de commissie voor Justitie nadien nog werk moeten verrichten om de evaluatie in concreto vorm te geven. Naast die evaluatie is er ook nog nood aan een verdere verfijning van de tuchtprocedure. Vandaag kunnen we echter hopelijk een eerste stap zetten. Die stap moet ook bijdragen tot het herwinnen van het vertrouwen in de justitie. Bedankt iedereen.

13.02 Victoria Vandeberg (MR): Monsieur le président, chers collègues, tout d'abord je remercie M. Frank en sa qualité de rapporteur ainsi que Mme Van Vaerenbergh pour son exposé.

L'article 151 de la Constitution tel que nous le connaissons aujourd'hui est le fruit d'une révision constitutionnelle du 20 novembre 1998. Nous pouvons d'ailleurs rappeler l'exposé des motifs de la proposition de révision de 1998, qui reconnaît que le pouvoir judiciaire, l'un des trois pouvoirs de notre pays, constitue une institution de base dans notre État de droit. Comme le constituant le disait très justement, bien que le pouvoir judiciaire soit indépendant dans l'exercice de ses compétences juridictionnelles, son organisation et son bon fonctionnement touchent bien entendu nos concitoyens, de même que les deux autres pouvoirs bien connus dans notre triptyque démocratique. C'est donc légitimement pour cette raison précise que le pouvoir constitutionnel a le dernier mot.

L'indépendance et l'impartialité des magistrats constituent une préoccupation pour nous tous et l'évaluation des magistrats n'y porte pas atteinte.

Jusqu'en 2008, le mandat de chef de corps était évalué par le biais d'une loi de 2006, et certaines dispositions de cette loi concernant l'évaluation des chefs de corps des cours et tribunaux furent annulées. Cette impossibilité d'évaluer est due à l'article 151 qui ne la prévoit pas; le constituant ayant prévu un traitement différent pour les chefs de corps.

Monsieur le président, chers collègues, la présente proposition établit donc la base constitutionnelle de l'évaluation des chefs de corps de la magistrature, c'est-à-dire le premier président de la Cour de cassation, les présidents des cours et les présidents des tribunaux. En effet, aujourd'hui, seuls les juges, le président et les présidents de section de la Cour de cassation, les présidents de chambres des cours et les vice-présidents des tribunaux ainsi que les officiers du ministère public sont soumis à une évaluation.

Il est heureux de constater que cette révision constitutionnelle qui est présentée aujourd'hui ait comme boussole de mettre un terme à cette différence de traitement qui n'est pas justifiée. En effet, l'évaluation des chefs de corps est motivée pour plusieurs raisons. Pour le MR, ceci est évidemment très important. Il s'agit tout d'abord du renforcement de la confiance des citoyens. En outre, cette réforme améliorera incontestablement la formation professionnelle de ces magistrats avec en toile de fond le souhait d'assurer un fonctionnement optimal de la justice. Il est certain aussi que lors de l'examen d'une demande de renouvellement du mandat, cette évaluation constituera un élément qui pourra être pris en compte, élément qui est manquant à l'heure actuelle.

Les hautes instances judiciaires de ce pays, que sont le Collège des cours et tribunaux, le Collège des procureurs généraux et le Conseil supérieur de la Justice, soutiennent la proposition de révision à l'examen. Ceci est évidemment très positif.

Afin de répondre à la formulation proférée par le Conseil supérieur de la Justice dans son avis écrit rendu à la commission de la Constitution, un amendement de la majorité, co-signé par le PS, a été adopté à l'unanimité en commission, ce qui a conduit au même résultat de vote, à l'issue du vote sur l'article unique de cette proposition de révision. Ce large consensus est un acquis important. Nous remercions également les collègues du PS pour leur soutien.

Monsieur le président, chers collègues, il s'agit donc d'une révision qui va dans le bon sens et que, bien entendu, nous soutiendrons.

Le président: Merci, collègue Vandeberg, et félicitations pour votre *maiden speech*. (*Applaudissements*)

13.03 Khalil Aouasti (PS): Monsieur le président, chers collègues, je ne vais pas répéter ce qui a été dit de manière très complète par les deux collègues, à savoir l'objet de cette révision constitutionnelle.

Je tiens d'abord à remercier le collègue Dermagne, qui, lorsqu'il était au gouvernement, a amené cette demande dans le cadre du projet de déclaration de révision de la Constitution qui a été adopté à la fin de la législature précédente et qui nous permet de travailler le texte aujourd'hui.

Je tiens également à saluer l'élégance de ma collègue Van Vaerenbergh et des membres de la majorité,

puisque effectivement, il y avait deux textes. Le nôtre avait l'antériorité mais pas la priorité. Il a donc été décidé de travailler sur le texte de la N-VA. Et, suite à avis, il a été jugé que la formulation figurant dans le nôtre était peut-être la plus lisible ou la plus intelligible. De ce fait, le texte a été amendé et Mme Van Vaerenbergh, de manière courtoise, élégante et démocratique, a accepté, dès lors que c'était notre texte qui était repris, que nous ayons la primo-signature et qu'ensuite, elle puisse signer avec les collègues de la majorité. Il convient de le souligner car c'est chose rare. Il importe de dire qu'il est encore possible de travailler de la sorte dans ce Parlement.

Je vous remercie, chers collègues. Je suis heureux de pouvoir voter ce texte aujourd'hui. Il va nous permettre ensuite de nous projeter dans une seconde phase, puisqu'il faudra organiser les modalités d'évaluation des magistrats – elles sont déjà en discussion – et des chefs de corps à l'avenir, à travers un texte législatif cette fois-ci.

Nous reviendrons donc dans quelques semaines ou dans quelques mois discuter de cela.

13.04 Carmen Ramlot (Les Engagés): Monsieur le président, chers collègues, notre groupe des Engagés à la Chambre soutient l'amendement de la majorité qui apporte davantage de clarté juridique au texte initial. Il a le mérite de mieux mettre en exergue les éléments centraux de la révision de l'article 151 de la Constitution.

Pour notre mouvement participatif, la transparence est en effet un critère déterminant d'un système de justice démocratique à la hauteur de son rôle dans l'État de droit. Nous avons à cœur de la promouvoir et de l'améliorer partout où c'est possible, comme c'est le cas ici.

L'évaluation de tous les chefs de corps de la magistrature participe de cette volonté d'introduire davantage de clarté et de transparence dans un système judiciaire. Elle répond en outre à une attente forte, tant dans le chef du Groupe d'Etats contre la corruption (GRECO) que dans celui du Conseil supérieur de la Justice.

Elle a, aux yeux des Engagés, un double mérite. Elle renforce l'État de droit, mais elle donne aussi à la magistrature davantage de légitimité, et donc de sérénité, et ainsi d'efficacité dans son action. Elle contribue à renforcer la confiance des Belges en leur État et en ses organes. Elle stimule par ce biais l'esprit citoyen qui nous est cher.

Enfin – et cette dernière remarque souligne à la fois la pertinence et, j'oserais dire, la nécessité de cette réforme –, il ne s'agit pas ici à proprement parler de l'introduction d'une nouveauté, d'une évaluation supplémentaire, mais d'un simple retour aux sources après une longue interruption. La cessation des évaluations des chefs de corps n'a jamais été le fruit d'une volonté politique délibérée, mais elle est la conséquence de problèmes relevant de la technicité juridique, auxquels nous voulons aujourd'hui apporter une réponse adéquate. Cette cessation, ou disons plutôt interruption, n'était en rien motivée par un souci d'indépendance de la magistrature et de notre système judiciaire. Cette indépendance est pleinement assurée par l'inamovibilité des magistrats dans leur siège.

Réintroduire aujourd'hui l'évaluation des chefs de corps, dans le cadre de l'exercice de leur mandat limité dans le temps et renouvelable, n'entre en rien en conflit avec le principe fondamental d'indépendance de la magistrature et de la justice, car il ne touche en rien à l'exercice de la justice. Il s'attache exclusivement au mérite présenté dans l'exercice d'un mandat de gestionnaire.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De bespreking van het enige artikel is gesloten.
La discussion de l'article unique est close.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De stemming over dit voorstel zal later plaatsvinden.
Le vote sur cette proposition aura lieu ultérieurement.

14 Voorstel van resolutie betreffende het versterken van de interfederale samenwerking rond veiligheid en defensie in de defensie-innovatie en de defensie-industrie (311/1-8)

14 Proposition de résolution relative au renforcement de la coopération interfédérale en matière de sécurité et de défense dans les domaines de l'innovation en matière de défense et de l'industrie de la défense (311/1-8)

Voorstel ingediend door:

Proposition déposée par:

Nawal Farih, Koen Van den Heuvel.

Bespreking

Discussion

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking (Rgt 85, 4) **(311/7)**

Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(311/7)**

De bespreking is geopend.

La discussion est ouverte.

14.01 Annick Ponthier, rapporteur: Ik verwijs naar het schriftelijk verslag.

14.02 Peter Buysrogge (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik dank de verslaggever.

Collega's, in het paasakkoord heeft de regering beslist dat er extra budgetten versneld zullen worden vrijgemaakt. Nog dit jaar zal er 2 % van het bbp aan Defensie worden besteed, eindelijk. Het behalen van de 2 %-norm is noodzakelijk om onze veiligheid te garanderen, Defensie de nodige instrumenten te geven en solidair te zijn in onze bondgenootschappen. We hebben daarover vanochtend nog een lange bespreking gehad in de commissie voor Landsverdediging. Mogelijk zal het hier niet bij blijven, maar dat zien we binnenkort wel.

Investeren in Defensie betekent ook kijken in welke mate er samengewerkt kan worden in onze defensie-industrie. Onderhavig voorstel van resolutie ligt daarvan in het verlengde en stelt voor om een interfederaal overlegorgaan op te richten dat de samenwerking tussen de federale en de regionale niveaus structureel verankert. Dat is essentieel, want de bevoegdheden van de deelstaten willen en zullen we respecteren. Met een gecoördineerd beleid kunnen we maximaal rendement halen uit onze inspanningen. Met Vlaanderen werd trouwens al een overeenkomst bereikt. Uiteraard juichen we dat als N-VA'ers toe.

We hebben trouwens alles in huis wat onze defensie-industrie nodig heeft: topuniversiteiten, hoogtechnologische kmo's en sterke kenniscentra. Wat we zeker nodig hebben, is een vlotte samenwerking tussen die actoren en Defensie. Het voorstel van resolutie ziet als oplossing het *triple helix*-model, de samenwerking tussen overheid, industrie en kennisinstellingen. Alleen op die manier bouwen we aan een duurzame innovatie, talentontwikkeling en strategische autonomie.

Kmo's moeten beter geïnformeerd worden over opportuniteiten in het Europees defensiefonds en DIANA. Jong en ondernemend talent moet zijn weg vinden naar Defensie. Onze bedrijven moeten ondersteund worden om een rol te kunnen spelen in grote internationale projecten. De minister van Defensie heeft de nodige contacten gelegd en zal er nog leggen. De middelen die vrijgemaakt worden, zullen in onze economie geïnjecteerd worden. Daarom is het voorliggende voorstel van resolutie van belang. We willen dat onze bedrijven niet alleen als toeschouwers behandeld worden, maar wel degelijk als volwaardige spelers. Daarom zullen we het voorstel steunen. Proficiat, collega's Farih en Van den Heuvel.

14.03 Annick Ponthier (VB): Mijnheer de voorzitter, ik dank de indieners van onderhavig voorstel van resolutie, dat aanstuurt op een versterking van onze defensie-industrie, op innovatie en op meer samenwerking en overleg tussen de instellingen en de veiligheids- en defensiesector.

In de commissie hebben we het voorstel gesteund, zij het met een kritische noot. Volgens ons is het een goed idee om meer interfederaal overleg te organiseren en synergieën te verbeteren. We vinden wel dat het intussen welletjes geweest is met de wildgroei aan instellingen, overlegorganen, instituties en bureaucratie.

We zijn dus geen voorstander van een bijkomend interfederaal overlegorgaan, simpelweg omdat het al bestaat. Het is wel zeer Belgisch – dat hoeft niet te verbazen, aangezien cd&v het voorstel op de agenda plaatste – om te vervallen in administratieve rompslomp en bureaucratie, met overlegorganen die elkaar in de praktijk voor de voeten lopen en allemaal bevoegd zijn, maar niet verantwoordelijk. Dat advies kregen we trouwens ook van Defensie zelf. Al in 2022 werd de Industriële Defensieraad (IDR) opgericht. Daarin wordt er dus al structureel interfederaal overleg gepleegd, onder andere inzake de versterking van onze defensie-industrie.

Voor ons is het alleszins essentieel – dat zit ook vervat in het voorstel en is een positief punt – dat de betrokkenheid van de deelstaten maximaal gegarandeerd is. Zij moeten een zitje aan tafel hebben, want bij hen ligt de bevoegdheid op het vlak van defensie-industrie, wetenschap, economie en kennis. Het mag overigens meer zijn dan een zitje; liefst wordt dat een doorslaggevende stem, zeker voor aangelegenheden waarvoor ze bevoegd zijn. Trouwens, ook Agoria noemt zich daar in zijn advies voorstander van en plaatst vraagtekens bij de meerwaarde van een extra interfederaal overlegorgaan.

We staan achter de versterking van de defensie-industrie en bij uitbreiding de Europese industrie.

Dat de nadruk wordt gelegd op extra investeringen in onderzoek en ontwikkeling en op de betrokkenheid daarbij van onze kmo's kunnen we smaken. In vroegere voorstellen van resolutie inzake de defensie-industrie hebben wij dat ook altijd beklemtoond.

Toch betreuren wij één zaak, namelijk dat de amendementen inzake het faciliteren van de financiering door het bankwezen niet werden aangenomen in de commissie. Door zogenaamde *green* labels of ethische labels is het voor banken nog altijd taboe om gunstige kredieten te verstrekken aan de defensiesector. Volgens ons zijn die dogma's compleet achterhaald. Zeker in de huidige geopolitieke omstandigheden met oorlogen aan de drempel van onze voordeur, met de torenhoge verwachtingen van de NAVO en de erbarmelijke staat van ons defensieapparaat behoeft dat geen betoog. Wat ons betreft, moeten we voor de Europese Investeringsbank en private kredietverstrekkers alle hinderpalen wegnemen om ook in de defensie-industrie te kunnen investeren. Kortom, het moet gedaan zijn met onszelf in de voet te schieten wegens groen en rood moralisme, het debat rond de niet-bewapening van onze drones indachtig, nietwaar, collega's van de linkerzijde?

Mijnheer de voorzitter, we steunden het voorstel in de commissie en we zullen dat vandaag ook doen bij de eindstemming.

14.04 Mathieu Michel (MR): Chers collègues, je ne vous surprendrai pas en disant que nous allons évidemment soutenir cette proposition de résolution. Il n'est pas besoin de rappeler le contexte géopolitique actuel, qui nécessite davantage d'autonomie stratégique mais aussi, et cela y contribue, une véritable industrie de défense belge et européenne. Ce secteur est évidemment plus important que jamais et mérite à la fois notre plus grande attention mais aussi une plus grande concertation, tant au niveau européen – nous aurons l'occasion d'en discuter – qu'au sein même de nos institutions.

L'industrie de la défense est un secteur clé de notre économie mais aussi de notre sécurité. C'est un secteur qui, en Belgique, est composé de plusieurs centaines d'entreprises – beaucoup de grandes comme la FN Herstal ou d'autres, mais encore plus de PME. Près de 73 % des entreprises belges du secteur comptent moins de 50 employés. C'est un secteur qui génère aujourd'hui un chiffre d'affaires de 5 milliards d'euros et emploie plus de 16 300 personnes.

La Belgique, comme cela a été rappelé par M. Buysrogge, dispose d'une importante diversité de développement dans ce secteur. Avec une certaine modestie, c'est vrai, mais aussi une assurance justifiée, nous couvrons tous les domaines, que ce soit des systèmes d'armes maritimes, des armes individuelles, des munitions, des véhicules terrestres, des composants d'avions de chasse, des services numériques, de cybersécurité, ou encore dans l'aérospatial. Pour ces secteurs, la coopération structurelle intra-européenne est fondamentale et nourrit un écosystème de défense avec un immense potentiel.

Alors nous sommes bons, mais nous pouvons être encore meilleurs. Et l'augmentation des dépenses militaires doit être vue comme l'opportunité de soutenir un secteur industriel important qui dépasse largement le cadre militaire. Ces dépenses de défense sont importantes pour nos militaires mais elles sont tout aussi importantes

pour notre tissu industriel, qui doit bénéficier des effets retour, soit directs soit indirects, pour les entreprises qui participent à des ensembles complexes en partenariat avec des entreprises belges ou étrangères.

Selon Agoria, la taille du secteur de la défense pourrait doubler dans les huit prochaines années, créant jusqu'à 8 000 emplois supplémentaires. Et, pour bénéficier de ces effets retour, la mise en œuvre des futurs investissements belges et européens en matière militaire nécessite une coordination étroite avec les pays européens, mais également entre le gouvernement fédéral et les entités fédérées, notamment pour le développement industriel régional. Si nous voulons renforcer notre capacité, nous devons bien entendu respecter la répartition des compétences car les entités fédérées sont responsables d'une part importante de ces politiques.

Et les démarches souhaitées dans cette résolution, pour plus de coordination, plus de coopération, plus de concertation, contribuent très certainement à plus d'efficacité.

À titre d'illustration, le gouvernement flamand a approuvé la création d'un fonds de défense doté d'un milliard d'euros, financé à parts égales par des capitaux publics et privés. Un premier appel à projets de recherche et développement de 10 millions d'euros a déjà été lancé. Quant au gouvernement wallon, il travaille à son propre plan stratégique avec une vision à long terme pour soutenir son industrie de défense. Ces stratégies régionales visent à renforcer les capacités de défense de la Belgique tout en stimulant l'économie régionale et en assurant une répartition équitable des investissements à travers le pays.

Chers collègues, comme vous le savez, notre gouvernement prévoit d'augmenter les dépenses de défense à 2 % du PIB. Ces fonds supplémentaires doivent pouvoir irriguer notre tissu économique, notamment à travers des engagements, à travers des nouvelles infrastructures, des investissements en matériel mais aussi le développement de technologies civiles et militaires.

C'est pourquoi il est essentiel de créer des liens structurels forts entre le niveau fédéral et les entités fédérées, notamment à travers un organe dédié, comme le prévoit cette résolution, pour une concertation interfédérale plus efficace en matière de sécurité et de défense. C'est notamment une partie de la résolution qui vous est soumise aujourd'hui.

Si nous voulons une Belgique et une Europe solides, notre pays, y compris en son sein, doit faire sa part. Une meilleure coopération entre le fédéral et les entités fédérées permettra non seulement de mieux protéger notre souveraineté mais aussi de soutenir nos entreprises.

À titre personnel, je trouve cette résolution bien inspirante. Je vous remercie pour votre attention.

14.05 Robin Tonniau (PVDA-PTB): Mijnheer de voorzitter, als u het me toestaat, intervenieer ik vanop de plaats van de heer Hedebouw. Dat is een brede bank om te vullen.

We merken dat Defensie vandaag volop in de spotlights staat. Zowat elke arizonapartij probeert nu haar eigen voorstel van resolutie door de Kamer te jagen om te tonen hoe straf ze wel is. We zitten duidelijk in een tunnelvisie. Heel onze samenleving wordt gemilitariseerd, van de lagere scholen tot de universiteiten.

Ook cd&v heeft duidelijk keihard gebroken met haar pacifistische traditie. Dat vind ik bijzonder jammer. De vorige voorzitter, Joachim Coens, zat en zit op dat gebied wel nog op de juiste lijn. Zijn opvolger daarentegen doet gewoon wat Trump hem vraagt: meer uitgeven aan Defensie, ook al komt het geld uit de pensioenkas en uit de sociale zekerheid.

Nu worden dus ook onze beperkte budgetten voor onderzoek en innovatie afgeleid naar de defensie-industrie. Ik vind het bijzonder kwalijk dat jullie nu met jullie resolutie aan de regering vragen om onze wetenschappers, onze talentvolle studenten en onze innovatieve bedrijven en kmo's te verleiden om tijd, geld en onderzoekscapaciteiten in Defensie te investeren, in plaats van te investeren in innovatieve, groene technologieën of in nieuwe vormen van communicatietechnologie, medisch onderzoek of pakweg ruimte-exploratie.

Jullie willen die investeringen nu dus allemaal afleiden naar een militair-industrieel complex, dat we in België eigenlijk gewoon niet hebben. Jullie willen de economische returns uit Defensie gewoon zelf subsidiëren. Zo

is het gemakkelijk natuurlijk. De enige return van defensie-uitgaven waarvan we zeker zijn, bestaat uit oorlogsslachtoffers en oorlogsvluchtelingen.

Wij zijn tegen de verdere militarisering van onze maatschappij door onze universiteiten en onze Defensie met elkaar te verbinden, zoals jullie voorstellen. Zo werd er onlangs aan de onderzoekers van de Universiteit Luik een brief gestuurd om hun expertise te richten op Defensie. Een onderzoeker aan die universiteit reageerde daarop met de volgende woorden: "Ik besteed mijn leven aan het bestuderen van manieren om het lot van mensen te verbeteren en nu wordt me gevraagd na te denken over hoe ze beter en sneller vernietigd kunnen worden." Hij heeft gelijk dat hij verontwaardigd is.

Wetenschap is een gemeenschappelijk goed en geen oorlogsinstrument. Deze resolutie is voor ons opnieuw een stap in de richting van een gemilitariseerde samenleving, ten koste van duurzame onderzoeksvelden zoals gezondheid en klimaat.

De resolutie zorgt ook voor extra bureaucratie. Ze wil een nieuw federaal orgaan oprichten om ervoor te zorgen dat de vorige regionalisering goed werkt, maar dan wel op federaal niveau. Er is dus eerst geregionaliseerd en nu wil men een nieuw overkoepelend orgaan oprichten om een betere samenwerking te organiseren tussen de gewesten.

De bureaucratie gaat echter nog verder. België heeft vandaag al een adviesorgaan dat dezelfde rol speelt als het orgaan dat wordt voorgesteld in uw resolutie, namelijk de Industriële Defensieraad, amper drie jaar geleden opgericht. Er bestaat al een soortgelijk platform en een nieuw federaal orgaan oprichten is dus totaal overbodig.

Op die manier gaan we de coronatour op, met onze negen ministers van Volksgezondheid die eerst een rondje moeten vergaderen over wie waarvoor precies bevoegd is alvorens ze ook maar een beslissing kunnen nemen. Dat heeft ons toen ook levens gekost.

We vinden de insteek om strategisch autonoom te worden binnen Europa wel de juiste richting, maar we hebben onze twijfels of die autonomie echt gerealiseerd kan worden door gebruik te maken van de NAVO-plannen en NAVO-fondsen. Daarom zullen wij het voorstel van resolutie van cd&v niet steunen.

14.06 Koen Van den Heuvel (cd&v): Collega's, we hebben de voorbije weken in de commissie een heel interessante discussie gehad over de voorliggende resolutie. We weten dat ze al een tijdje meegaat. Ze werd trouwens al ingediend tijdens de vorige legislatuur.

Sindsdien is de relevantie van de resolutie echter alleen maar toegenomen. Vandaag hebben we immers een echt momentum om een robuuste en krachtige defensie-industrie in ons land uit te bouwen. Ons land kan het zich niet veroorloven om de trein te missen.

De defensie-uitgaven zullen stijgen, maar het is absoluut belangrijk dat we de stijging van die uitgaven op een strategische, juiste, verantwoorde manier benaderen, alsook dat we ze op een efficiënte manier benaderen, dus met voldoende economische return voor onze eigen mensen en industrie. We moeten er dus absoluut voor zorgen dat die extra uitgaven worden geïnvesteerd in onze eigen industrie, zodat onze bedrijven kunnen meegroeien en we minder afhankelijk worden van andere landen. Het is dus heel erg belangrijk om onze strategische autonomie, zeker binnen een Europees kader, voort uit te bouwen.

België staat wereldwijd bekend om zijn technologie en innovatie van topkwaliteit. We hebben alle capaciteiten en kwaliteiten in huis om mee te draaien met de wereldtop. Onze bedrijven moeten daarin worden begeleid door een krachtige overheid.

Collega's, de defensie-industrie staat niet voor oorlog. Integendeel, ze staat voor veiligheid, bescherming en innovatie. Zoals we weten, zijn in ons land de deelstaten bevoegd voor de domeinen van onderzoek, ontwikkeling en industrie. Zij hebben contacten met hoogtechnologische kmo-start-ups die zich op de *dual use* richten. Het is heel erg belangrijk dat we de extra defensie-uitgaven zoveel mogelijk op een *dual use*-manier inzetten, zodat onze mensen mee daarvan kunnen profiteren.

Sinds de indiening van het voorstel is er veel gebeurd. Op federaal niveau is het defensiebudget opgetrokken

tot 2 %. Dat is heel veel geld. Zoals ik daarnet al aangaf, moet dat geld op een juiste en strategisch verantwoorde manier en op een efficiënte manier worden besteed. Ook op Vlaams niveau, in de Vlaamse deelstaat, is ondertussen een defensieplan voorgesteld. Dat wil de ambitie uitstralen om de Vlaamse industrie bijkomend te ondersteunen.

Er zijn dus voldoende opportuniteiten voor onze bedrijven, maar het is absoluut nodig dat het federale niveau en het deelstatelijk niveau elkaar ontmoeten. Daarom pleiten we in deze resolutie voor een betere samenwerking tussen het federale niveau en de deelstaten en voor een vlotte uitwisseling van informatie als cruciale voorwaarde. Een beter afgestemde interfederale samenwerking zal leiden naar een betere afstemming van Belgische ondernemingen op de calls die ook grotere programma's zoals EDF en DIANA uitroepen. Op die manier kunnen we meer projecten naar ons land halen.

Met deze resolutie leggen we iets heel concreet op tafel, een orgaan dat de verbinding moet maken tussen Defensie en industrie. De minister van Defensie kan daar nu mee aan de slag. We geven hem een heel duidelijk kader mee, met de minimumcriteria die voor ons noodzakelijk zijn om van dat orgaan een succes te maken. We moeten immers vermijden dat het een zoveelste praatbarak wordt.

We vragen dat dat orgaan op regelmatige basis samenkomt. We vragen dat zowel het federale niveau als het regionale niveau als Defensie vertegenwoordigd zijn, niet alleen op politiek niveau, maar ook op administratief niveau. We stimuleren ook het overleg en de informatiedeling op de verschillende niveaus. We geven duidelijke doelstellingen mee. Er zal ook op een strategische manier over de grote dossiers worden overlegd, over de dossiers die mee de grote lijnen van onze defensiestrategie zullen bepalen.

Daarnaast pleiten we er in de resolutie voor om meer in te zetten op de zogenaamde *triple helix*-structuur. Dat is de samenwerking tussen industrie, Defensie en onze academische wereld. Ook op het vlak van werkgelegenheid moeten die drie meer samenwerken om interessant personeel aan te trekken en om personen onderling van sector te laten wisselen. We willen dat de deelstaten een duidelijke plaats krijgen binnen de zogenaamde DIRS (Defence, Industry and Research Strategy). Tot slot vragen we om een studie uit te voeren naar de terugverdieneffecten van investeringen in onze defensie-industrie.

Beste collega's, in de commissie hebben we brede steun voor dit voorstel gekregen, wat ons gelukkig stemt en waarvoor ik ook mijn collega's in de commissie wil danken. (...)

14.07 **Staf Aerts** (Ecolo-Groen): Collega's, de heel gespannen situatie met een oorlog op het Europese continent en een totaal onvoorspelbare president aan het hoofd van de Verenigde Staten maakt maximale autonomie op Europees vlak des te belangrijker. Vanuit dat oogpunt is ook voor ons het werken aan een sterkere Europese defensie-industrie nu nodig. We moeten meer Europees samenwerken, minder nationaal en vooral onafhankelijker worden van andere landen. Dat betekent dat we die oefening ook moeten maken wanneer het gaat over F-35's. Zullen we bijvoorbeeld nog meer F-35's bij de VS aankopen dan wel zoals Canada en India meer in Europese jachtvliegtuigen investeren? We zullen daar de komende jaren over waken.

In onderhavig voorstel van resolutie gaat het louter en alleen over het economische aspect en dat merkt men ook aan de verschillende toelichtingen. Ik heb alvast niets gehoord over veiligheidsaspecten en buitenlands beleid. Dat is nochtans voor ons ook belangrijk. Het gaat inderdaad over meer dan alleen het economische. Daarom hebben we op basis van het advies van het Vlaams Vredesinstituut verschillende amendementen ingediend, waarvan we de belangrijkste hier vandaag hebben herhaald. Daarin hebben we het, ten eerste, over transparantie en een stevige democratische controle, zodat het Parlement ten volle zijn rol kan opnemen, ten tweede, een sterkere controle op de wapenexport en, ten derde, onderlinge afstemming van het buitenlands beleid, de wapenexport en de ontwikkeling van de defensie-industrie. De defensie-industrie staat inderdaad niet op zichzelf.

Waarom hechten we zoveel belang aan de democratische en parlementaire controle? Er is geen beter moment om dat te onderstrepen dan vandaag. We hebben vanochtend nog een heel uitgebreid debat gehad over het dossier van de legervoertuigen, het CaMo-project. Ik kan me moeilijk voorstellen dat collega's de heisa daarrond naar aanleiding van een zeer kritisch rapport van het Rekenhof over de grote uitgaven ter zake van afgelopen week gemist hebben. Ik zal de discussie daarover niet heropenen; het is een feit dat verschillende parlementsleden van meerderheid en oppositie onderstreepten dat er nood is aan een sterke en democratische parlementaire controle en aan transparantie om de dossiers goed te kunnen opvolgen. Om die

reden is ons amendement meer dan ooit van toepassing.

Daarnaast dringen we aan op een sterke controle op de wapenexport. Als we meer investeren in de defensie-industrie, dan staat het als een paal boven water dat we ook meer moeten investeren in de controle daarop. We kunnen het ons toch niet permitteren dat Vlaamse onderdelen in Israëlische drones misbruikt worden? We kunnen het toch niet opnieuw toelaten dat Vlaamse Barcoschermen opduiken in Russische afweerinstallaties of dat Vlaamse onderdelen in transportvliegtuigen door Turkije worden misbruikt om rebellen in Libië te steunen. Dat kunnen we ons toch niet permitteren? Zulke zaken gebeuren nu al, met een kleinere defensie-industrie. Een grotere defensie-industrie betekent dus ook dat meer controle nodig is om ervoor te zorgen dat onderdelen naderhand niet tegen ons of in moeilijke, compromitterende situaties gebruikt worden. Ik vind dat we dat ook tegenover onze industrie verplicht zijn.

Als laatste beklemtonen we het belang van de afstemming tussen het buitenlands beleid, de wapenexport en de ontwikkeling van de defensie-industrie. Niet alleen het economisch aspect is van tel. Het ruimere kader in het oog blijven houden, is cruciaal.

Collega's, om die redenen leggen wij drie amendementen voor. Mochten de meerderheidspartijen nu het licht zien en onze drie amendementen steunen – wat ik hoop – omdat er voldoende argumenten voor zijn, dan zullen we het voorstel van resolutie steunen. U begrijpt ongetwijfeld dat we geen voorstel steunen dat enkel met economische overwegingen rekening houdt en dat de democratische controle, de wapenexportcontrole en het kader van het buitenlandbeleid buiten beschouwing laat.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De bespreking is gesloten.
La discussion est close.

Ingediende amendementen:

Amendements déposés:

Verzoek/Demande 1.5(n)

• 24 – Staf Aerts (311/8)

Verzoek/Demande 9

• 25 – Staf Aerts (311/8)

Verzoek/Demande 10

• 26 – Staf Aerts (311/8)

Aangehouden: de amendementen.

Réservés: les amendements.

De stemming over de aangehouden amendementen en over het voorstel zal later plaatsvinden.
Le vote sur les amendements réservés et sur la proposition aura lieu ultérieurement.

Collega's, ik kan mevrouw Merckx inmiddels geruistellen: het advies van de Inspectie van Financiën over het voorontwerp inzake de meerwaardebelasting zal vandaag aan alle leden bezorgd worden.

Mededeling

Communication

15 Benoemingscommissies voor het notariaat – Hernieuwing van de helft van de mandaten – Nieuwe oproep tot kandidaten

15 Commissions de nomination pour le notariat – Renouvellement de la moitié des mandats – Nouvel appel à candidats

Overeenkomstig de beslissing van de plenaire vergadering van 13 maart 2025 verscheen in het *Belgisch Staatsblad* van 18 maart 2025 een nieuwe oproep tot kandidaten voor het mandaat van Franstalig werkend

lid van de Benoemingscommissies voor het notariaat voor de categorie 'hoogleraar of docent in de rechten'. Conformément à la décision de la séance plénière du 13 mars 2025, un nouvel appel à candidats pour le mandat de membre effectif francophone des Commissions de nomination pour le notariat pour la catégorie 'professeur ou chargé de cours en droit' a été publié au *Moniteur belge* du 18 mars 2025.

Er werden geen kandidaturen ingediend.
Aucune candidature n'a été introduite.

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 29 april 2025 stel ik u voor een nieuwe oproep tot kandidaten in het *Belgisch Staatsblad* bekend te maken voor dit mandaat. Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 29 avril 2025, je vous propose de publier au *Moniteur belge* un nouvel appel à candidats pour ce mandat.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

16 Inoverwegingnemeningen **16 Prises en considération**

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd. Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden. S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Geen bezwaar? (*Nee*)
Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)
Il en sera ainsi.

Geheime stemming (voortzetting)

Scrutin secret (continuation)

17 Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen – Benoeming van Franstalige plaatsvervangende leden – Uitslag van de stemming
17 Conseil central de surveillance pénitentiaire – Nomination de membres suppléants francophones – Résultat du scrutin

Stemmen	101	Votants
Blanco of ongeldig	4	Blancs ou nuls
Geldig	97	Valables
Tweederdemeerderheid	65	Majorité des deux tiers

Plaatsvervangend lid van de heer Marc Nève (categorie 'master in de rechten')
Membre suppléant de M. Marc Nève (catégorie 'master en droit')

De heer Patrick Charlier heeft 2 stemmen gekregen.
M. Patrick Charlier a obtenu 2 voix.

Mevrouw Nicole Decabooter heeft 94 stemmen gekregen.
Mme Nicole Decabooter a obtenu 94 voix.

Mevrouw Patricia Jaspis heeft 0 stemmen gekregen.
Mme Patricia Jaspis a obtenu 0 voix.

Mevrouw Nicole Decabooter, die de tweederdemeerderheid van de stemmen heeft gekregen, wordt tot plaatsvervangend lid van de heer Marc Nève benoemd (categorie 'master in de rechten').
Mme Nicole Decabooter ayant obtenu la majorité des deux tiers des suffrages, est nommée membre suppléante de M. Marc Nève (catégorie 'master en droit').

Plaatsvervangend lid van mevrouw Sarah Grandfils (categorie 'master in de rechten')
Membre suppléant de Mme Sarah Grandfils (catégorie 'master en droit')

De heer Patrick Charlier heeft 95 stemmen gekregen.
M. Patrick Charlier a obtenu 95 voix.

Mevrouw Nicole Decabooter heeft 1 stem gekregen.
Mme Nicole Decabooter a obtenu 1 voix.

Mevrouw Patricia Jaspis heeft 0 stemmen gekregen.
Mme Patricia Jaspis a obtenu 0 voix.

De heer Patrick Charlier, die de tweederdemeerderheid van de stemmen heeft gekregen, wordt tot plaatsvervangend lid van mevrouw Sarah Grandfils benoemd (categorie 'master in de rechten').
M. Patrick Charlier ayant obtenu la majorité des deux tiers des suffrages, est nommé membre suppléant de Mme Sarah Grandfils (catégorie 'master en droit').

Plaatsvervangend lid van de heer Jean-Louis Evrard (categorie 'master in de rechten en magistraat van de zetel')
Membre suppléant de M. Jean-Louis Evrard (catégorie 'master en droit et magistrat du siège')

De heer Patrick Charlier heeft 0 stemmen gekregen.
M. Patrick Charlier a obtenu 0 voix.

Mevrouw Nicole Decabooter heeft 0 stemmen gekregen.
Mme Nicole Decabooter a obtenu 0 voix.

Mevrouw Patricia Jaspis heeft 95 stemmen gekregen.
Mme Patricia Jaspis a obtenu 95 voix.

Mevrouw Patricia Jaspis, die de tweederdemeerderheid van de stemmen heeft gekregen, wordt tot plaatsvervangend lid van de heer Jean-Louis Evrard benoemd (categorie 'master in de rechten en magistraat van de zetel').
Mme Patricia Jaspis ayant obtenu la majorité des deux tiers des suffrages, est nommée membre suppléante de M. Jean-Louis Evrard (catégorie 'master en droit et magistrat du siège').

Plaatsvervangend lid van mevrouw Ludivine Kerzmann (categorie 'master in de rechten en magistraat van de zetel')
Membre suppléant de Mme Ludivine Kerzmann (catégorie 'master en droit et magistrat du siège')

De heer Patrick Charlier heeft 0 stemmen gekregen.
M. Patrick Charlier a obtenu 0 voix.

Mevrouw Nicole Decabooter heeft 2 stemmen gekregen.

Mme Nicole Decabooter a obtenu 2 voix.

Mevrouw Patricia Jaspis heeft 0 stemmen gekregen.
Mme Patricia Jaspis a obtenu 0 voix.

*Aangezien de drie kandidaten reeds als plaatsvervangend lid werden benoemd voor de mandaten van de heer Marc Nève, mevrouw Sarah Grandfils en de heer Jean-Louis Evrard, is de stemming voor het mandaat van plaatsvervangend lid van mevrouw Ludivine Kerzmann zonder voorwerp.
Etant donné que les trois candidats ont déjà été nommés en tant que membres suppléants pour les mandats de M. Marc Nève, de Mme Sarah Grandfils et de M. Jean-Louis Evrard, le scrutin pour le mandat de membre suppléant de Mme Ludivine Kerzmann est sans objet.*

Plaatsvervangend lid van mevrouw Martine Michel (categorie 'master in de rechten en magistraat van de zetel')

Membre suppléant de Mme Martine Michel (catégorie 'master en droit et magistrat du siège')

De heer Patrick Charlier heeft 2 stemmen gekregen.
M. Patrick Charlier a obtenu 2 voix.

Mevrouw Nicole Decabooter heeft 0 stemmen gekregen.
Mme Nicole Decabooter a obtenu 0 voix.

Mevrouw Patricia Jaspis heeft 1 stem gekregen.
Mme Patricia Jaspis a obtenu 1 voix.

*Aangezien de drie kandidaten reeds als plaatsvervangend lid werden benoemd voor de mandaten van de heer Marc Nève, mevrouw Sarah Grandfils en de heer Jean-Louis Evrard, is de stemming voor het mandaat van plaatsvervangend lid van mevrouw Martine Michel zonder voorwerp.
Etant donné que les trois candidats ont déjà été nommés en tant que membres suppléants pour les mandats de M. Marc Nève, de Mme Sarah Grandfils et de M. Jean-Louis Evrard, le scrutin pour le mandat de membre suppléant de Mme Martine Michel est sans objet.*

18 Centrale Toezichtsraad voor het Gevangeniswezen – Benoeming van Nederlandstalige plaatsvervangende leden – Uitslag van de stemming

18 Conseil central de surveillance pénitentiaire – Nomination de membres suppléants néerlandophones – Résultat du scrutin

Stemmen	102	Votants
Blanco of ongeldig	4	Blancs ou nuls
Geldig	98	Valables
Tweederdemeerderheid	66	Majorité des deux tiers

Plaatsvervangend lid van de heer Walter Thiery (categorie 'master in de rechten')

Membre suppléant de M. Walter Thiery (catégorie 'master en droit')

Mevrouw Dominique Gruwez heeft 98 stemmen gekregen.
Mme Dominique Gruwez a obtenu 98 voix.

Mevrouw Diete Humblet heeft 0 stemmen gekregen.
Mme Diete Humblet a obtenu 0 voix.

De heer Pierre Lefranc heeft 0 stemmen gekregen.
M. Pierre Lefranc a obtenu 0 voix.

Mevrouw Dominique Gruwez, die de tweederdemeerderheid van de stemmen heeft gekregen, wordt tot plaatsvervangend lid van de heer Walter Thiery benoemd (categorie 'master in de rechten').

Mme Dominique Gruwez ayant obtenu la majorité des deux tiers des suffrages, est nommée membre suppléante de M. Walter Thiery (catégorie 'master en droit').

Plaatsvervangend lid van mevrouw Lore Geraerts (categorie 'master in de rechten')
Membre suppléant de Mme Lore Geraerts (catégorie 'master en droit')

Mevrouw Dominique Gruwez heeft 1 stem gekregen.

Mme Dominique Gruwez a obtenu 1 voix.

Mevrouw Diete Humblet heeft 97 stemmen gekregen.

Mme Diete Humblet a obtenu 97 voix.

De heer Pierre Lefranc heeft 0 stemmen gekregen.

M. Pierre Lefranc a obtenu 0 voix.

Mevrouw Diete Humblet, die de tweederdemeerderheid van de stemmen heeft gekregen, wordt tot plaatsvervangend lid van mevrouw Lore Geraerts benoemd (categorie 'master in de rechten').

Mme Diete Humblet ayant obtenu la majorité des deux tiers des suffrages, est nommée membre suppléante de Mme Lore Geraerts (catégorie 'master en droit').

Plaatsvervangend lid van de heer Stef Van der Vliet (categorie 'arts')
Membre suppléant de M. Stef Van der Vliet (catégorie 'médecin')

De heer Patrick Verheijen heeft 98 stemmen gekregen.

M. Patrick Verheijen a obtenu 98 voix.

De heer Patrick Verheijen, die de tweederdemeerderheid van de stemmen heeft gekregen, wordt tot plaatsvervangend lid van de heer Stef Van der Vliet benoemd (categorie 'arts').

M. Patrick Verheijen ayant obtenu la majorité des deux tiers des suffrages, est nommé membre suppléant de M. Stef Van der Vliet (catégorie 'médecin').

Plaatsvervangend lid van de heer Pieter Houbey (categorie 'overige leden')
Membre suppléant de M. Pieter Houbey (catégorie 'autres membres')

Mevrouw Dominique Gruwez heeft 0 stemmen gekregen.

Mme Dominique Gruwez a obtenu 0 voix.

Mevrouw Diete Humblet heeft 0 stemmen gekregen.

Mme Diete Humblet a obtenu 0 voix.

De heer Pierre Lefranc heeft 97 stemmen gekregen.

M. Pierre Lefranc a obtenu 97 voix.

De heer Dirk Minnebo heeft 1 stem gekregen.

M. Dirk Minnebo a obtenu 1 voix.

De heer Patrick Verheijen heeft 0 stemmen gekregen.

M. Patrick Verheijen a obtenu 0 voix.

De heer Pierre Lefranc, die de tweederdemeerderheid van de stemmen heeft gekregen, wordt tot plaatsvervangend lid van de heer Pieter Houbey benoemd (categorie 'overige leden').

M. Pierre Lefranc ayant obtenu la majorité des deux tiers des suffrages, est nommé membre suppléant de M. Pieter Houbey (catégorie 'autres membres').

Plaatsvervangend lid van de heer David Baele (categorie 'overige leden')
Membre suppléant de M. David Baele (catégorie 'autres membres')

Mevrouw Dominique Gruwez heeft 0 stemmen gekregen.

Mme Dominique Gruwez a obtenu 0 voix.

Mevrouw Diete Humblet heeft 0 stemmen gekregen.
Mme Diete Humblet a obtenu 0 voix.

De heer Pierre Lefranc heeft 0 stemmen gekregen.
M. Pierre Lefranc a obtenu 0 voix.

De heer Dirk Minnebo heeft 86 stemmen gekregen.
M. Dirk Minnebo a obtenu 86 voix.

De heer Patrick Verheijen heeft 0 stemmen gekregen.
M. Patrick Verheijen a obtenu 0 voix.

De heer Dirk Minnebo, die de tweederdemeerderheid van de stemmen heeft gekregen, wordt tot plaatsvervangend lid van de heer David Baele benoemd (categorie 'overige leden').
M. Dirk Minnebo ayant obtenu la majorité des deux tiers des suffrages, est nommé membre suppléant de M. David Baele (catégorie 'autres membres').

Naamstemmingen

Votes nominatifs

Stemafspraken Pairages

Collega's, alvorens we overgaan tot de naamstemmingen, vraag ik u de stemafspraken bekend te maken waarbij een lid zich onthoudt bij de stemming in overleg met een afwezig lid.

Chers collègues, avant de procéder aux votes nominatifs, je vous propose d'annoncer les pairages par lesquels un membre s'abstient de voter en accord avec un membre absent.

Zijn er stemafspraken?

Y a-t-il des accords de pairage?

18.01 Pierre-Yves Dermagne (PS): Le groupe N-VA nous a demandé de paier pour Mme Darya Safai. C'est M. Christophe Lacroix qui le fera, en l'absence de M. Philippe Courard qui avait accepté la demande de Mme Safai.

Le **président**: Merci, monsieur Dermagne.

Dan gaan we nu over tot de naamstemmingen.

Nous allons donc maintenant procéder aux votes nominatifs.

19 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Alexander Van Hoecke over "de betalingsproblemen bij Justitie" (nr. 32)

19 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Alexander Van Hoecke sur "les difficultés de paiement de la Justice" (n° 32)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Justitie van 23 april 2025.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 23 avril 2025.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 32/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Alexander Van Hoecke;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Steven Matheï.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 32/1):

- une motion de recommandation a été déposée par M. Alexander Van Hoecke;
- une motion pure et simple a été déposée par M. Steven Matheï.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.
La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

19.01 Alexander Van Hoecke (VB): Beste collega's, we hebben het er daarnet uitgebreid over gehad: Niemand kan vandaag ontkennen dat Justitie een puinhoop is.

Vorige week heb ik de minister geïnterpelleerd over die rampzalige financiële toestand. De aanleiding was dat er vervallen facturen voor bijna 30 miljoen euro niet betaald worden: facturen voor water, elektriciteit, gas, voor basisbehoeften, maar daar blijft het niet bij. Ook de takeldiensten bijvoorbeeld worden niet betaald door de FOD Justitie. Die takeldiensten zijn maar één voorbeeld. Weet, collega's, dat dat gewone mensen zijn. Dat gaat over privébedrijven, dat gaat vaak over garagisten. Zo zijn er nog heel wat voorbeelden van mensen die lijden onder de onderfinanciering van Justitie.

We hebben ook gezien dat die puinhopen bijna elke dag leiden tot nieuwe incidenten en dat is een rechtsstaat onwaardig, collega's. Een functionerend justitieapparaat is een voorwaarde voor een veilige samenleving. Deze regering slaagt daar niet in en daarom vraag ik om jullie gezond verstand te laten zegevieren en deze motie goed te keuren. De motie vraagt om minstens alle openstaande facturen op korte termijn te betalen en om erop toe te zien dat de betalingsproblemen zich in de nabije toekomst niet meer voordoen en te blijven pleiten voor die broodnodige investeringen in Justitie.

Ik denk dat niemand daar iets tegen kan hebben. Ik heb er dan ook alle vertrouwen in dat mijn motie straks met een overweldigende meerderheid wordt goedgekeurd.

De **voorzitter**: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 1)</i>		
Ja	99	Oui
Nee	33	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	132	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

20 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Marijke Dillen over "de tijdige uitbetaling van de vergoedingen voor tweedelijnsbijstand" (nr. 38)

20 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Marijke Dillen sur "le versement dans les délais requis des indemnités allouées pour l'aide juridique de deuxième ligne" (n° 38)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Justitie van 23 april 2025.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 23 avril 2025.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 38/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Marijke Dillen;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heer Steven Matheï.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 38/1):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Marijke Dillen;
- une motion pure et simple a été déposée par M. Steven Matheï.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.
La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

20.01 Marijke Dillen (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik vermoed dat we het er in het halfroond allemaal over eens zijn dat kwalitatieve tweedelijsrechtsbijstand alle respect verdient. Advocaten in de tweedelijsrechtsbijstand zijn bijzonder loyaal tegenover Justitie. Maandenlang, soms jarenlang worden er prestaties geleverd waarvoor de betaling pas in het vooruitzicht wordt gesteld ongeveer één jaar na de afsluiting van het dossier. Uitstelling van betaling leidt ontegensprekelijk tot grote problemen voor vele advocaten, die bijkomende kredieten moeten aangaan, indien de overheid in gebreke blijft. Ik moet zeggen dat ik in de jongste weken door heel veel advocaten aangesproken ben, die werkelijk aan de alarmbel trekken.

Alle advocaten die dat grote engagement opnemen, mogen toch verwachten dat de minister van Justitie de afspraken correct naleeft? Dat betekent concreet dat alle vergoedingen op het afgesproken tijdstip, eind mei 2025, volledig uitbetaald moeten zijn. Tijdens de vergadering met de FOD Justitie en de Orde van Vlaamse Balies en de OBFGB, op 9 april, werd heel duidelijk gemaakt dat dat niet zal gebeuren tegen eind mei. Dat blijkt ook uit het antwoord van de minister, want er komt slechts een gedeeltelijke vergoeding van slechts 60 euro per punt in plaats van de vooropgestelde 93 euro per punt en dat nog wel tegen de grote vakantie. Welnu, collega's, dat is onaanvaardbaar. Vandaar dat ik erop reken dat u allen mijn motie zult goedkeuren, ter ondersteuning van al die advocaten die zo bereidwillig zijn in de tweedelijsrechtsbijstand te werken. Ik hoop dat de pro-Deoadvocaten tijdig zullen worden betaald en dat ze niet financieel in de problemen zullen geraken.

De **voorzitter**: Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)		
Ja	99	Oui
Nee	33	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	132	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

21 Voorstel tot herziening van artikel 151, § 6, van de Grondwet teneinde de evaluatie van korpschefs in de magistratuur mogelijk te maken (nieuw opschrift) (558/5)

21 Proposition de révision de l'article 151, § 6, de la Constitution en vue de permettre l'évaluation des chefs de corps de la magistrature (nouvel intitulé) (558/5)

Ik herinner eraan dat een voorstel tot herziening van de Grondwet moet worden aangenomen met een meerderheid van ten minste twee derden van de stemmen, voor zover twee derden van de leden aanwezig zijn (artikel 195, laatste lid, van de Grondwet).

Je vous rappelle qu'une proposition de révision de la Constitution doit être adoptée à la majorité des deux tiers des suffrages au moins, pour autant que les deux tiers des membres soient présents (article 195, dernier alinéa, de la Constitution).

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 3)</i>		
Ja	132	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	132	Total

Het quorum van de aanwezigen is bereikt. De tweederdemeerderheid is bereikt. Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot herziening van de Grondwet aan. Het zal aan de Senaat worden overgezonden. **(558/6)**

Le quorum des présences est atteint. La majorité des deux tiers est atteinte. En conséquence, la Chambre adopte la proposition de révision de la Constitution. Elle sera transmise au Sénat. **(558/6)**

22 Aangehouden amendementen op het voorstel van resolutie betreffende het versterken van de interfederale samenwerking rond veiligheid en defensie in de defensie-innovatie en de defensie-industrie (311/1-8)

22 Amendements réservés à la proposition de résolution relative au renforcement de la coopération interfédérale en matière de sécurité et de défense dans les domaines de l'innovation en matière de défense et de l'industrie de la défense (311/1-8)

Stemming over amendement nr. 24 van Staf Aerts tot invoeging van een verzoek 1.5(n). **(311/8)**

Vote sur l'amendement n° 24 de Staf Aerts tendant à insérer une demande 1.5(n). **(311/8)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 4)</i>		
Ja	9	Oui
Nee	110	Non
Onthoudingen	10	Abstentions
Totaal	129	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 25 van Staf Aerts tot invoeging van een verzoek 9(n). **(311/8)**

Vote sur l'amendement n° 25 de Staf Aerts tendant à insérer une demande 9(n). **(311/8)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

<i>(Stemming/vote 5)</i>		
Ja	21	Oui
Nee	92	Non
Onthoudingen	16	Abstentions
Totaal	129	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

(M. Benoît Piedboeuf a voté contre.)

Stemming over amendement nr. 26 van Staf Aerts tot invoeging van een verzoek 10(n). **(311/8)**

Vote sur l'amendement n° 26 de Staf Aerts tendant à insérer une demande 10(n). **(311/8)**

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 6)		
Ja	56	Oui
Nee	74	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	131	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

23 Geheel van het voorstel van resolutie betreffende het versterken van de interfederale samenwerking rond veiligheid en defensie in de defensie-innovatie en de defensie-industrie (311/7)

23 Ensemble de la proposition de résolution relative au renforcement de la coopération interfédérale en matière de sécurité et de défense dans les domaines de l'innovation en matière de défense et de l'industrie de la défense (311/7)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 7)		
Ja	99	Oui
Nee	14	Non
Onthoudingen	18	Abstentions
Totaal	131	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel van resolutie aan. Het zal ter kennis van de regering worden gebracht. **(311/9)**

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de résolution. Il en sera donné connaissance au gouvernement. **(311/9)**

Reden van onthouding? (Nee)

Raison d'abstention? (Non)

24 Goedkeuring van de agenda

24 Adoption de l'ordre du jour

We moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van 15 mei 2025.

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance du 15 mai 2025.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (Nee)

Y a-t-il une observation à ce sujet? (Non)

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 15 mei 2025 om 14.15 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 15 mai 2025 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten om 17.16 uur.

La séance est levée à 17 h 16.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 041 bijlage.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 041 annexe.

**DETAIL VAN
NAAMSTEMMINGEN****DE DETAIL DES
NOMINATIFS**

Vote nominatif - Naamstemming: 1

Oui	99	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, De Croo Alexander, De Knop Irina, Delcourt Catherine, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Non	33	Nee
-----	----	-----

Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Daems Greet, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Witte Kim, Dillen Marijke, Eggermont Natalie, Hedeboom Raoul, Huybrechts Britt, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravys Kurt, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Snelpe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Abstentions	0	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 2

Oui	99	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, De Croo Alexander, De Knop Irina, Delcourt Catherine, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria,

Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Non	33	Nee
-----	----	-----

Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Daems Greet, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Witte Kim, Dillen Marijke, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Huybrechts Britt, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Merckx Sofie, Mertens Peter, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Ravyts Kurt, Ribaudou Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Abstentions	0	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 3

Oui	132	Ja
-----	-----	----

Aerts Staf, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, Daenen Nele, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, De Croo Alexander, De Knop Irina, Delcourt Catherine, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, Désir Caroline, De Smet François, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Huybrechts Britt, Jacquet Farah, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moons Kurt, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Ribaudou Julien, Ronse Axel, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truymen Lieve, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Non	0	Nee
-----	---	-----

Abstentions	0	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Vote nominatif - Naamstemming: 4

Oui	9	Ja
-----	---	----

Aerts Staf, De Croo Alexander, De Smet François, Maouane Rajae, Schlitz Sarah, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan

Non	110	Nee
-----	-----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, Daenen Nele, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, De Knop Irina, Delcourt Catherine, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Huybrechts Britt, Jacquet Farah, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Merckx Sofie, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Moons Kurt, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Tryman Lieve, Van Belleghem Francesca, Vandenberg Victoria, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Abstentions	10	Onthoudingen
-------------	----	--------------

Bayet Hugues, Chahid Ridouane, Dermagne Pierre-Yves, Désir Caroline, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Meunier Marie, Prévot Patrick, Thémont Sophie, Thiébaud Éric

Vote nominatif - Naamstemming: 5

Oui	21	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Jacquet Farah, Maouane Rajae, Merckx Sofie, Mertens Peter, Ribaud Julien, Schlitz Sarah, Tonniau Robin, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Yigit Ayse

Non	92	Nee
-----	----	-----

Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, Delcourt Catherine, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Huybrechts Britt, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Moons Kurt, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Pirson Anne, Ponthier Annick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Ronse Axel, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Tryman Lieve, Van Belleghem Francesca, Vandenberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput

Steven, Van der Donckt Wim, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lommel Reccino, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Abstentions	16	Onthoudingen
-------------	----	--------------

Bayet Hugues, Bertrand Alexia, Chahid Ridouane, De Croo Alexander, De Knop Irina, Dermagne Pierre-Yves, Désir Caroline, De Smet François, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Meunier Marie, Prévot Patrick, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Vander Elst Kjell, Van Quickenborne Vincent

Vote nominatif - Naamstemming: 6

Oui	56	Ja
-----	----	----

Aerts Staf, Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Chahid Ridouane, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Croo Alexander, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, Dermagne Pierre-Yves, Désir Caroline, De Smet François, De Witte Kim, Dillen Marijke, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Huybrechts Britt, Jacquet Farah, Keuten Dieter, Legasse Dimitri, Maouane Rajae, Merckx Sofie, Mertens Peter, Meunier Marie, Moons Kurt, Pas Barbara, Ponthier Annick, Prévot Patrick, Ravyts Kurt, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Non	74	Nee
-----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, Delcourt Catherine, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vandenberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Abstentions	1	Onthoudingen
-------------	---	--------------

Lacroix Christophe

Vote nominatif - Naamstemming: 7

Oui	99	Ja
-----	----	----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, De Croo Alexander, De Knop Irina, Delcourt Catherine, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Smet François, Dethier Simon, De Vreese Maaïke, De Wit

Sophie, D'Haese Christoph, Dillen Marijke, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Huybrechts Britt, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Moons Kurt, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ponthier Annick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Ravyts Kurt, Reuter Florence, Ronse Axel, Samyn Ellen, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truyma Lieve, Van Belleghem Francesca, Vandenberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lommel Reccino, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Non	14	Nee
-----	----	-----

Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedeboom Raoul, Jacquet Farah, Merckx Sofie, Mertens Peter, Ribaud Julien, Tonniau Robin, Van den Bosch Annik, Yigit Ayse

Abstentions	18	Onthoudingen
-------------	----	--------------

Aerts Staf, Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Chahid Ridouane, Dermagne Pierre-Yves, Désir Caroline, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Maouane Rajae, Meunier Marie, Prévot Patrick, Schlitz Sarah, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan